

Vintage Life

Marianne Notschaele -den Boer

VINTAGE LIFE

VINTAGE LIFE

Marianne Notschaele-den Boer

RHA Publishing

Niets uit deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever, uitgezonderd korte fragmenten, die uitsluitend voor recensies mogen worden geciteerd.

Uitgeverij RHA Publishing
Postbus 302
4880 AH Zundert – Nederland
www.vorigelevens.nl

© Tekst Vintage Life Marianne Notschaele-den Boer - 2012
© Uitgave RHA Publishing Zundert - 2012
© Illustratie cover Maurice Hof, Prozart - 2012
© Foto Marianne Notschaele-den Boer, privébezit - 2011
© Andere illustraties in deze tekst, via Internet - rechtenvrij of maker onbekend

Gratis e-book - april 2012
ISBN 978-90-806284-41
NUR 720

Dit e-book ontvangt u gratis van uitgeverij RHA Publishing in ruil voor uw e-mailadres. U mag dit e-book in pdf doormailen aan derden, maar het is niet geoorloofd wijzigingen aan te brengen in tekst en/of layout.

Uw verkregen e-mailadres wordt alleen gebruikt om één- of tweemaal per jaar een nieuwe titel aan te kondigen.

Het copyright van VINTAGE LIFE (ISBN 978-90-806284-41) en alle hierin opgenomen verhalen berust bij onze uitgeverij.

INHOUD

Introductie - Veni Vidi Vintage - Marianne Notschaele	10
Voorwoord - Verslaafd aan vintage - Sandra de Leeuw	19
1 - Oude leren sloffen of chique pumps?	23
2 - Rondlopen in vintagekleding uit de jaren '30	31
3 - In Japanse stijl - de kimono	40
4 - Verzamel je antiek? Hou je van retro-spullen?	56
5 - Hoofdbedekking - alles komt terug	65
6 - Cowboy- en indianenlook gebaseerd op vorige levens?	71
7 - Vrije keuze of gevangen in klederdrachtkostuum?	80
8 - Oud zeer gladstrijken - plooi kragen haten	90
9 - Over sneeuwbrillen en bont dragen	97
10 - Hoerige kleding is van alle tijden	109
11 - Weer helemaal 'in': de bedelketting	120
12 - Allergisch voor schapenwol	128
13 - Gekleurde Inca-knopen en macramé	136
14 - Black is beautiful - geen jurk meer durven dragen	145
Vintage kledingstijlen 1920 – 2000	163
Vintage websites	165
Boeken en tijdschriften retro en vintage	167
Blogs vintage fashion	167
Boeken via bol.com bestellen	168
Dankwoord	169
Reïncarnatietherapie	170
Consult vorige levens	173
Over de auteur	175
Uitgeverij RHA Publishing	177
Boekinformatie	178

INTRODUCTIE - VENI VIDI VINTAGE door Marianne Notschaele

Op dit moment kan en mag alles in de mode. Een oude, handgebreide trui uit 1990 dragen in combinatie met een kort, nieuw confectierokje uit 2012. Een *handpicked vintage* glamourjurk uit 1950 aantrekken voor een feest en je make-up en haardracht daarop aanpassen. Je kleden alsof je zo bent weggelopen uit een film van de jaren '30.

We zijn vrij om ons te kleden hoe we dat zelf het liefst willen en mengen eventueel oude kledingstukken van de rommelmarkt met nieuw gekochte designeritems.

Wat we lang niet altijd weten is dat onze keuze voor een specifieke kleur of een bepaalde favoriete modestijl naast

persoonlijke smaak ook wordt beïnvloed door voorbije levens.

Vorbije levens waarin we ons goed en krachtig voelden, laten ons nu soms - zij het onbewust - kiezen voor kleding en schoeisel die lijken op mode uit de tijdperiode waarin we ooit gelukkig waren en ons goed en sterk voelden.

Die goede, oude tijd

Voor hooggevoelige jonge mensen en volwassenen is de scheidslijn tussen eigen lichaam en de buitenwereld belangrijk. Kleding is voor hen een extra middel om zichzelf te beschermen tegen een overdosis prikkels die op hen afkomt.

Hooggevoelige jongeren en volwassenen die ook nog eens paranormaal gevoelig zijn, hebben nog sneller last van teveel indrukken van buitenaf. Daaronder vallen ook spontane indrukken uit voorbije levens.

Soms vertalen die prikkels zich in kleden naar situaties uit het verleden of een ver verleden waarin ze zich veilig voelden. Op momenten van zwakte nu, klampen ze zich zonder dat werkelijk te beseffen een beetje vast aan 'die goede, oude tijd' via hun kledingkeuze.

Ook is het mogelijk dat vorige levens emotioneel nog niet goed afgerond zijn. In zulke gevallen grijpen hooggevoeligen onbewust naar kleding die ze nog wat te vertellen heeft. Als reïncarnatietherapeut heb ik het meest te maken met deze laatste groep.

Nachthemden

Zo ontmoette ik een keer een vrouw met een favoriete kledingstijl: jurken waarvan het model deed denken aan ouderwetse nachthemden uit 1900.

Ze zocht stad en land af naar jurken in zo'n model, liefst in wit of crèmekleurig, en had amper oog voor andere kleuren of stijlen. Toen haar shopgedrag dwangmatige vormen aannam, kwam ze er via een consult bij mij achter dat ze nog steeds vasthield aan een voorbij leven dat eindigde in 1915. Een leven waarin ze jarenlang bedlegerig was geweest.

Eén van de weinige lichtpuntjes in dat bestaan met een kwakkelende gezondheid was het telkens verwisselen en aantrekken van een nieuw schoon wit kanten nachthemd. Nu was de vrouw lichamelijk gezond, maar op momenten dat ze zich zwak voelde, 'moest' ze van zichzelf winkelen, op zoek naar een nieuwe jurk in dezelfde stijl als de nachtjapon van lang geleden.

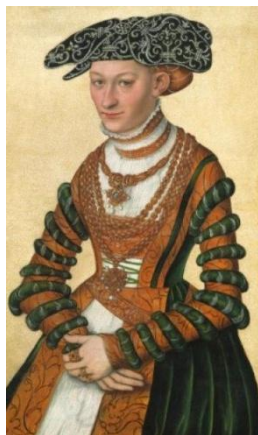
Donkergroen fluweel

Vorig jaar trouwde Amy, een vriendin van me. Voor haar bruiloft liet ze speciaal door een naaister een donkergroene trouwjurk maken van zijde. Eigenlijk had ze willen trouwen in een pompeuze japon van donkergroen fluweel, maar dat vond haar toekomstige partner écht niet kunnen.

Amy's bruidsjurk had veel weg van een klassiek middeleeuws model en paste perfect bij de entourage waar ze per se haar huwelijksfeest wilde vieren: een oud kasteel.

Dat ze hele goede herinneringen had aan een voorbij leven als jonkvrouw in een middeleeuws slot, mag duidelijk zijn. Haar jurken waren destijds wel degelijk van fluweel.

Voor haar was donkergroen fluweel verbonden met statig en voornaam zijn, hetzelfde gevoel dat een bruiloft nu bij Amy opriep.

Behalve goede herinneringen, kan er ook andere (oude) energie aan kledingkeuze kleven. Misschien niet altijd voelbaar voor de drager, maar wel voelbaar voor hooggevoelige mensen eromheen.

Oude (oorlogs)energie

Een vrouwelijke cliënte stapte een keer met stevig gestamp mijn praktijk binnen. Ze was duister opgemaakt en dito gekleed. Ze droeg een zwart leren motorpak, bijpassende leren laarzen tot over de knie en hield een zwarte integraalhelm stevig onder haar arm geklemd.

De zachtaardige en vriendelijke vrouw die onder al dat donkergekleurde leer schuilging, had last van een onaf vorig leven. Een krachtig leven, dat wel, maar tegelijkertijd een bestaan met donkere (oorlogs)randjes.

Vlechten met strikken

Als volwassen vrouw droeg ik mijn haren geregeld nog in vlechten of staartjes. Let wel, mét grote, gekleurde strikken. Denk daarbij een jaren '30 jurk, zwarte lakschoenen en witte sokken; mijn favoriete outfit voor als ik me 'lief en schattig'

wilde voelen. De meesten die me zo zagen, verklaarden me voor gek. Zelf werd ik er vrolijk en blij van, vond het mooi staan.

Deze jurk en haarstijl paste bij mij, totdat ik ontdekte dat ik mij nog steeds 'gedroeg' als in een van mijn voorbije levens. Als een lief, klein meisje in een mooie feestjurk met nieuwe zwart glimmende lakschoentjes aan mijn voeten, witte sokjes aan en grote witte strikken onderaan mijn vlechten, gekleed voor een familiefeest in 1942.

Strikken en vlechten herinnerde het meisje aan de goede tijd, voordat de Tweede Wereldoorlog haar van haar ouders scheidde.

Lichaamsjassen

Vorbije levens horen voorbij te zijn. Iemand hoort voor de volle 100% in het hier en nu te leven en liefst ook nog in balans te zijn, inclusief met wat hij of zij draagt. Omdat het gaat om een persoonlijk leerproces en iedere ziel zijn eigen tempo bepaalt, hoort een mix van kleuren, stijlen, oud en nieuw ook bij groei.

Reïncarnatie kun je vergelijken met zielsenergie die telkens opnieuw een passende 'lichaams'jas zoekt. Wanneer onze lichaamshoudbaarheid verstreken is en we onze zielsenergie meenemen naar een volgende 'lichaams'jas baseren we ongemerkt onze keuze voor een nieuw lichaam en leven op wat we eerder meemaakten. Net zoals we nu ongemerkt bij het dragen van kleding ons laten leiden door eerdere (mode)ervaringen uit het verleden.

Vintage & retro

'Vintage' - oude jassen, broeken, jurken, blouses, schoenen en laarzen die weer opnieuw worden gedragen, inclusief accessoires als sieraden, sjaals en tassen - waarvoor nu opnieuw belangstelling bestaat, komt globaal gezien uit de jaren 1920 tot en met 1960.

Het gaat dan om schone, vlekkeloze, niet versleten, nauwelijks gedragen kledingstukken of designer kleding, die stilistisch gezien nu nog steeds in de smaak valt en beter bewaard is gebleven dan confectiekleding waar minder zuinig mee werd omgesprongen.

Kledingstukken en andere modeaccessoires uit de periode 1960 tot en met 2000 vallen onder het begrip 'retro'. Dankzij de populariteit van vintage, worden inmiddels ook *vintage designer items* nieuw nagemaakt.

Mensen die nú in de 20 zijn, kunnen hun laatste voorbije leven al geleefd hebben vóór 1990. Het is dus niet zo vreemd dat juist nu vintage- en retrokledingstijlen 'herleven' en dat alles weer terugkeert in het modebeeld. *Old meets new*.

Dita van Teese

In een YouTube filmpje zag ik Burlesque star *Dita von Teese* voorbijkomen. Ze kleedt zich volgens jaren '50-stijl in chique variant, een mix tussen glamour en pin up.

Toen een interviewster haar vroeg of ze niet in de verkeerde tijd geboren was, antwoordde Dita: “Nee, ik hou ervan om nu hier te zijn anders zou ik nu niet uniek zijn in mijn kledingkeuze. Soms zou ik wel in een andere tijd willen leven, maar meer omdat ik me dan van top tot teen chique kan aankleden zonder dat mensen me vreemd aankijken.” Ze voegde daaraan toe: “Mensen vragen me vaak waarom ik me zo kleed? Waarom zou ik een reden moeten hebben, ik vind het gewoon fijn om me zo te kleden.”

Niemand hoeft een verklaring af te leggen waarom hij of zij kiest voor een bepaalde modestijl. Maar toch vind ik het telkens weer bijzonder als cliënten ontdekken dat mode uit hun vervlogen voorbije levens nu nog steeds hun huidige kledingkeuze kan beïnvloeden.

Dit e-book *Vintage Life* bevat verhalen over voorbije levens van cliënten uit de praktijk reïncarnatietherapie. Verhalen van levens die zich afspelen in de jaren '40, '30 en ver daarvoor.

Omdat lezers vaak informeren naar mijn ervaringen met vorige levens, gaan dit keer 4 van de 14 verhalen over mijn eigen ervaringen met mode, kleding en schoenen in het verleden.

Aan het eind van ieder verhaal wordt een link gelegd tussen mode, vintage en het 'vintage' leven.

Veel leesplezier!

Marianne Notschaele-den Boer
Reïncarnatietherapeute/auteur

VOORWOORD - VERSLAAFD AAN VINTAGE door Sandra de Leeuw

Vervlogen tijden... ik ben er gek op! Ook al leef ik in het nu met smartphone, iPad, digitale televisie en virtuele vrienden, ik houd van vintage spullen. Kleding, meubels, woonaccessoires, verlichting; ik struin allerlei kringloopwinkels af om de mooiste spullen te bekijken, aan te raken en ze eventueel te kopen. Verslaafd aan vintage, ik geef het ruimhartig toe.

Wanneer mijn 'verslaving' begonnen is? Moeilijk te zeggen. Eigenlijk ben ik al lange tijd gefascineerd door vervlogen tijden.

In mijn twintiger jaren ging ik naar feesten die op de jaren '20 van de vorige eeuw teruggrepen, zoals de befaamde Teaparty in de toenmalige discotheek Roxy in Amsterdam.

Elke bezoeker trok eenmaal in de maand op zondagmiddag zijn of haar mooiste Charleston-outfit aan, compleet met hoeden, boa's, bretels, krijtstreepjes, hoofdtoeien met veren en veel glitter. Er was een heuse bigband die jazz ten gehore bracht, terwijl Lindy Hop dansers hun kunsten vertoonden. En mijn vrienden en ik, we nipten aan cocktails...

Voor deze feesten wilde je natuurlijk de allerbeste outfit scoren, dus dat werd jagen in kringloopwinkels, in kledingkasten van oude tantes en op het Waterlooplein. Elke maand weer trok ik met mijn vrienden naar Amsterdam en genoot.

Wijde pijpen

Mijn dertiger jaren werden gekenmerkt door muziek uit de jaren '70 en '80. Oude disco, hoe fouter hoe beter. Alle feesten die er gehouden werden met 'soul' in de titel, werden bezocht. Ik droeg broeken met wijde pijpen, strakke bloesjes met bloemetjes en een bijpassend afro-kapsel.

Ik ben geboren in 1970 en was gezegend met een oudere broer en oudere zus die allebei al naar de disco gingen toen ik nog kind was. Mede door hun invloed kon ik alle teksten van die oude soulstampers al op jonge leeftijd meeblèren. Leeftijdgenootjes snapten er niets van.

Ook begon ik steeds meer naar muziek uit de jaren '60 te luisteren; ik draai die muziek nu nog op feesten en merk dat heel veel mensen daar positief op reageren. Die oude funk en soul werken opwekkend; zowel bij de oude als de nieuwe generaties!

Kringloopwinkels

Nu ik de veertig gepasseerd ben, grijp ik meer terug op de jaren '50 en '60. Qua muziek, maar ook qua interieur. Een

skai-leren bank, retro lampen en behang met geometrische motieven in pasteltinten. Ik heb zelfs een manier gevonden om veel tijd te kunnen spenderen aan mijn voorliefde voor vintage, ik ben een webwinkel begonnen met vintage spullen en woonartikelen met retro gevoel. Zo kan ik mijn liefde voor vroeger delen met de rest van de wereld, en het wereldwijde web biedt daarbij vele mogelijkheden!

Zo mag ik ongegeneerd rondslechteren in kringloopwinkels, waar ik af en toe nog met verbazing naar de artikelen sta te kijken. Want wie is die vrouw die op dat schilderij staat, waar is ze nu? Dat geboortetegeltje, wat zou er met dat kind gebeurd zijn van wie dat tegeltje was? De persoon wiens naam op een ingelijst diploma wordt genoemd, zou hij of zij nog leven? Zelfs bij borduurwerkjes sta ik tegenwoordig te peinen: wie zou hier haar kostbare tijd - en zoveel liefde - in hebben gestopt?

Sommige artikelen laat ik bewust liggen in de kringloopwinkel; het lijkt dan bijna heiligschennis om een voorwerp op te pakken en mee naar huis te nemen. Een vorm van respect voor de vorige eigenaar. Iets om even stil bij te staan.

Vintage Life

Bij het lezen van dit e-book *Vintage Life* werd ik gefascineerd door de intense belevingen van 'gewone' mensen. Misschien precies de bedoeling van auteur Marianne Notschaele, om je als lezer te confronteren met iets waar je eigenlijk eerder niet over nadacht.

Want waar komt dat *unheimliche* gevoel vandaan als je met een bepaald voorwerp wordt geconfronteerd? Of met een bepaalde geur? Of die ene man die je tegenkomt en niet meer uit je hoofd krijgt?

Veel verhalen uit dit boek laten zien dat je waarschijnlijk al eens iets meegemaakt hebt in het verleden, waar een modeartikel uit het heden je onbewust aan doet terugdenken.

Zou echt alles terugkomen? Niet alleen mode- en interieurtrends, maar ook zielen? Als rechtgeaarde academicus wil ik dat nauwelijks geloven, maar het is wel een verleidelijk idee. Zou ik in de jaren '20 in een vorig leven zelf de Charleston hebben gedanst? Of nog langer geleden zelf op parketvloeren van danszalen hebben rondgedanst in een zwierige baljurk? En mijn onbedwingbare neiging om met mijn handen in de aarde te zitten, waar zou dat vandaan komen?

Dit boek roept bij mij vele vragen op, die ik in dit leven nog hoop te beantwoorden.

Mocht het echter niet in mijn huidige leven lukken, dan komt het wel aan bod als ik ooit weer eens terugkom. Daar begin ik nu toch wel in te geloven...

Sandra de Leeuw
Eigenaar Funky Friday

www.funky-friday.com

1

OUDE LEREN SLOFFEN OF CHIQUÉ PUMPS?

Laatst was ik in de sauna. Heerlijk, zo'n thermencomplex waar je een dag kunt relaxen.

Meestal neem ik meditatie- of visualisatieoefeningen mee op een MP3-speler ter ontspanning tussen de saunagangen door. Bij het beluisteren doe ik dan lekker weg. Ontspanning ten top. Soms 'zie' ik tijdens die wegzakmomenten, zo tegen het in slaap vallen aan, flarden uit voorbije levens.

Een mooi voorbeeld hiervan illustreert het volgende verhaal.

Ik had net een saunaronde achter de rug en lag gehuld in een zachte witte badjas op een zwart leren fauteuil bij de open haard. Manlief lag in een relaxstoel verderop de krant te lezen.

Dankzij de oordopjes van mijn MP3-speler focuste ik me op de stem van de hypnotherapeut, die de ontspanningsvisualisatie 'terug in de tijd' begeleidde.

Eerst moest ik me een trap voorstellen in een vertrek waar mijn lievelingsspullen stonden. Daarna mocht ik de trap afdalen tot ik bij een berg zou uitkomen. De berg moest ik opklimmen en weer afdalen.

Ik weet nog dat ik de kluts een beetje kwijtraakte. Maar voor ik het wist, stapte ik in het verleden rond en zag ik mezelf, als man, een soort zwerver in grove, lompe kleding. Niet direct iets wat ik verwachtte.

Gedurende de ontspanningsoefening stelde de hypnotherapeut gericht vragen (wie, wat, hoe, waar enz.), die me telkens nieuwe inzichten verschaften.

Een samenvatting:

Wat draag je? Wat voor kleding heb je aan?

Ik voelde me een zwerver, slecht gekleed; een soort jutezak in grove lappen hing om mijn lijf.

Waar kom je vandaan? Welke taal spreek je?

Duits. Ik wist zeker dat het leven zich afspeelde in een Duitstalig gebied in Europa. Echter, er stonden in dat gebied geen verkeersborden ter verduidelijking van waar ik me bevond.

Tijdperiode?

600. De vroege middeleeuwen.

Heb je een beroep?

Dat was grappig. Ik wist het in één keer zeker. Ik was leerbewerker, reizend schoenmaker annex marskramer

en liep van dorp tot dorp, kwam telkens in contact met nieuwe mensen.

Ik grijsde bij deze opkomende informatie want tegenwoordig heb ik een hekel aan wandelen.

Wat is je belangrijkste bezigheid?

Ik lapte oude leren schoenen op en maakte nieuwe. Modellen zoals deze.

Ik dacht meteen: “Grappig, mijn man poetst meestal mijn leren schoenen”. Ik doe dat nooit, ik vind dat een vervelend werkje. Mijn damesschoenen laat ik echt verpieteren qua onderhoud.

Vervolgens zag ik in een flits een familielid van me, een verre neef waar ik zelden contact mee heb.

Meteen wist ik dat hij in dat voorgaande leven neerkeek op schoenlappers en marskramers. Niet lachen, maar in dit leven nu, is hij schoenmaker 😊.

Ik zag mezelf buiten in de open lucht aan het werk, zittend op de grond op aangestampte aarde. Een stuk leer op mijn schoot, in mijn linkerhand een grove naald met een heel groot oog waar leren veters doorheen

konden. Ik naaide lappen leer aan elkaar totdat het een slof of schoen werd. De vorm was eenvoudig.

Had ik een huis? Waar woonde ik?

Nee, ik had geen eigen huis. Overdag reisde ik en 's nachts sliep ik in greppels, onder bomen en soms in een stal of schuur. Ik trok van dorp naar dorp, had geen vaste plek.

Nu blijf ik graag thuis, ik hou niet zo van reizen.

Wat was mijn opdracht in dat leven? Wat had ik van dat leven geleerd?

Tevreden leren zijn met kleine dingen.

Contacten aanknopen met andere mensen, verkopen. Ik maakte leren sloffen en schoenen of repareerde ze. Had een waardevol ambacht onder de knie gekregen.

Negen van de tien keren was ik te naïef en goedgelovig. Ik vertrouwde erop dat men mij correct zou betalen. Iemand gaf me een opdracht speciaal voor hem leren sloffen te maken, maar hij betaalde niet.

Vaak kreeg ik ook een slaappleats of voedsel in ruil voor mijn handwerk.

Zou ik daarom nu zo goed zijn in het maken van betalingsafspraken met cliënten? Mijn lesje geleerd?

Ik zag beelden uit twee andere levens die met dit schoenmakersambacht te maken hadden: een leven als Inuït (dierenhuiden vormden mijn jas) en als indiaan (leerlooien en mocassins aan mijn voeten). Alsof ik in die levens voortborduurde op mijn kennis van het lederwerk.

Of ik nog bekenden tegenkwam in dat leven?

Ja, die verre neef van me, maar plotseling zag ik een salesmanager opdoemen die ruim tien jaar geleden in mijn praktijk kwam voor reïncarnatietherapie. Verrast zag ik hem voor mijn geestesoog veranderen in een marskramer. Een bevriende marskramer uit het verleden, een 'vriend' die maandenlang met me meeliep, van dorp naar dorp.

Toen ik hem leerde kennen in dat voorbije leven had hij geen schoeisel aan zijn voeten, omdat het geld ervoor hem ontbrak. Ik kreeg medelijden met hem en maakte een paar leren sloffen voor hem van restanten leer, zonder dat ik hem daarvoor liet betalen.

Ik schoot in de lach. Dit was echt bijzonder! Deze salesmanager waaraan ik nu zomaar moest denken, deed slechts één sessie reïncarnatietherapie bij me. Hij had weinig tijd, reed het hele land door om als vertegenwoordiger van een duur schoenenmerk de collectie aan de man te brengen. Tijdens dat consult kwam hij in een vorig leven terecht, als marskramer. Een sessie die hem duidelijkheid gaf over zijn huidige levens- en werktempo. Na afloop van die sessie vroeg hij mij welke schoenmaat ik had. "Want," zei hij, "die schoenen van jou, die zien er niet uit." Hij gokte op maat 38.

Ik zei: "Nee, ik heb maat 39."

Hij geloofde niet dat ik 'zulke grote voeten had voor iemand die zo klein was als ik'. Hij beloofde me: "Straks rijd ik nog even langs en kom ik je een paar schoenen brengen."

Ik vond dat toen gek, maar ook grappig en leuk. Hij beschouwde het als een extra bedankje voor een bijzondere sessie terug naar een vorig bestaan. Twee uur

na die sessie belde hij opnieuw aan en overhandigde me twee dozen met luxe, zacht-leren damesschoenen. Of ik wilde kiezen. Welke vond ik het mooist?

Ik koos een paar prachtige lichtblauwe, lederen damesschoenen. Die schoenen, van een duur merk dat ik zelf nooit zou aanschaffen, heb ik twee jaar met veel plezier gedragen. Ze zaten en liepen heerlijk. Ik vond het een aardig gebaar van de schoenensalesmanager.

Pas nu besef ik dat ik eeuwen later cadeau kreeg wat ik hem ooit gaf: schoeisel!

Breed glimlachend deed ik na afloop van de visualisatie mijn ogen weer open.

Halverwege de meditatie had mijn man - die naast me de krant las - geprobeerd mijn aandacht te trekken. Dat moment kwam niet zo goed uit, want ik concentreerde me op de stem van de hypnotherapeut. Daarom had ik naar mijn oordopjes gewezen en gezegd: "Straks."

Nu ik eindelijk klaar was met de ontspanningsoefening en de oordopjes uitdeed, vroeg ik hem: "Wat was er nou daarnet?" "Ik wilde je deze advertentie laten zien", zei hij.

Hij bladerde terug in de krant en wees op een kleurenfoto met daarop gele damesschoenen van zacht leer. "Vind je zulke schoenen leuk? Die lijken me wel wat voor jou."

Wat een timing!

Van deze vorige-levens-weetjes en niet-toevalligheden word ik iedere keer opnieuw blij en gelukkig. Juist daarom heb ik een aantal van deze ervaringen gebundeld in dit boek 'Vintage Life', in de verwachting dat anderen de verhalen kunnen waarderen en tegelijkertijd aan het denken gezet worden over het onderwerp vorige levens.

Een paar middeleeuwse-schoenen-weetjes:

In de middeleeuwen waren straten ongeplaveid. Om te voorkomen dat leren schoeisel schade opliep, maakten schoenmakers een houten onderschoen die met een leren riempje bevestigd werd aan het leder.

Schoenpunten waren kwetsbaar. Ze waren gemaakt van leer of van fluweel.

De lengte van de punt van de schoen gaf aan hoe belangrijk iemand was. Hoe langer de schoenpunt, des te voorname de drager.

Aan het einde van de middeleeuwen was het voor rijke burgers en ridders mode om schoenpunten op kniehoogte met een kettinkje te bevestigen.

Burgers, marskramers en boeren waren al blij met houten klompen, eenvoudig leren muilen of leren schoenen met een houten zool.

Onze moderne schoenenindustrie laat zich nog regelmatig inspireren door het verleden.

Wel eens een dame zien strompelen op chique pumps met onmogelijke scherpe punten? Hoe duurder de schoen, hoe lastiger het soms is om erop te lopen.

Houten klompen zijn er nog steeds. Hieronder zie je een designpaar, geïnspireerd op de oude klomp én moderne tennisschoenen.

2

RONDLOPEN IN VINTAGE KLEDING UIT DE JAREN '30

In een blogartikel op internet las ik dat iemand in Amsterdam vorig jaar een mevrouw tegen het lijf liep, die geheel gekleed was in 'vooroorlogse stijl'.

De dame in kwestie werd zowel door Amsterdammers als toeristen vaak aangesproken, omdat ze eruitzag alsof ze zo van een filmset was weggelopen waar ze bezig waren met het draaien van een film over de jaren '30 tot '40.

Volgens het blogartikel zei de vrouw: “Ik voel me nu eenmaal veilig en geborgen in deze kleding.”

De schrijver van het artikel repte over ‘een vooroorlogse, Joodse uitstraling’ van de jonge vrouw. Ze had haar lange donkere haren in een netwring, een ‘rond, jaren ‘20-brilletje’ op de neus en was gekleed in een vintage winterjas met bontkraagje. Het plaatje was compleet met het dragen van zijden kousen en zwarte vintage lakschoenen met een klein hakje.

Ik vroeg me af of de vrouw misschien onbewust vasthield aan een leven dat zich had afgespeeld ten tijde van de Tweede Wereldoorlog? Zou het kunnen dat ze zich nu veilig voelde in deze kleding, omdat haar dit op onbewust niveau herinnerde aan de periode vóórdát de oorlog uitbrak? Een soort vastklampen aan kleding uit de goede, oude tijd? Zodanig dat haar huidige vooroorlogse look haar herinnerde aan kracht en blijheid?

Onprettige ervaringen met kleding uit voorbije levens behoren ook tot de mogelijkheden. Die ervaringen uiteten zich bijvoorbeeld in een allergie voor bepaalde kleding of textiel.

***

Edith (46) heeft in de loop der jaren, hooggevoelig als ze is, vermoedens gekregen over enkele van haar voorgaande levens. Vermoedens die blijken te kloppen, want als ze tijdens een consult tegenover me zit, buitelen in mijn hoofd beelden en indrukken door elkaar uit haar verleden(s). Beeldinformatie die naadloos aansluit op wat ze zelf al ‘wist’.

Ze heeft echter nog geen weet van een recent onaf vorig leven dat ‘om aandacht’ vraagt. Toch zitten er in haar taal-

gebruik en manier van vertellen over haar werk en over jeugdgebeurtenissen volop aanwijzingen die met een onverwerkt vorig leven tijdens de Tweede Wereldoorlog te maken hebben.

Telkens als ik naar Edith kijk, 'zie' ik het silhouet van een oude man in een lange winterjas. Een silhouet dat duidelijker invulling krijgt naarmate Edith me meer vertelt:

“De film *Sophie's Choice* heeft een heel diepe indruk achtergelaten. Films over de Tweede Wereldoorlog emotioneren me zo erg dat ik er niet graag naar kijk, omdat ik die beelden anders nooit meer kwijtraak.”

Ze vertelt over 'een Joods sterretje', een hangertje, dat ze droeg in de brugklas van de lagere school.

“Ik had het gekocht, omdat ik het mooi vond, maar de betekenis kende ik niet.”

In diezelfde brugklas ontmoette ze een meisje dat haar beste vriendin werd, en dat haar later vertelde dat het Joodse sterretje haar intrigeerde, omdat ze dacht Edith Joodse was. Edith zegt daarover: “Ik geneerde me een beetje toen ik dat hoorde. Ik wilde me namelijk niet ten onrechte als Joodse voordoen.”

In haar vrije tijd doet Edith vrijwilligerswerk voor asielzoekers. Daarover zegt ze: “Als ik niet voor ze opkom, neem ik mezelf dat kwalijk.” En: “Ik ben benieuwd naar waarom ze ervoor kiezen te vluchten.”

Ze heeft sterk het gevoel dat ze nu iets kan doen, iets kan betekenen voor asielzoekers. Verhalen over hun leven en vlucht interesseren haar in hoge mate.

Edith is lid van een comité dat zich jaarlijks bezighoudt met de herdenking van de oorlog op 4 en 5 mei.

Hierover zegt ze: “Ik ben blij dat de viering altijd in de open lucht is.”

Bij deze opmerking zie ik beelden van de man die Edith ooit was, gestorven door vergassing. Ik denk bij mezelf: logisch dat Edith in haar huidige leven frisse lucht om zich heen wil wanneer ze in ‘oorlogsomstandigheden’ verkeert.

Telkens als Edith iets vertelt dat in de richting van het onderwerp Tweede Wereldoorlog gaat, zie ik dezelfde Joodse man voor me, gekleed in een donkere, ouderwets aandoende, lange, antracietgrijze winterjas. Hij ziet er vroom en gelovig uit.

Tenslotte besluit ik Edith te vertellen over de informatie die telkens bij me opborrelt, aftastend of ze de gebeurtenissen niet te heftig vindt.

Beetje bij beetje worden de grote lijnen zichtbaar van Ediths voorgaande leven als Joodse man, een leven dat onverwacht

eindigde met deportatie naar een vernietigingskamp. Een leven dat eindigde door vergassing.

Geleidelijk krijgt Edith zo een andere kijk op wat ze me eerder vertelde.

Ze begrijpt waar haar huidige behoefte om vrijwilligerswerk te verrichten vandaan komt en waarom het zo belangrijk voor haar is om haar stem te laten horen.

De Joodse man verzette zich niet tegen deportatie. Deels vanuit het idee dat hij waarschijnlijk naar een werkkamp zou worden overgebracht, deels vanuit zijn vrome overtuiging dat God voor hem zou zorgen. Hij deed geen mens kwaad, waarom zou een ander hem kwaad willen doen?

Nú laat Edith juist wel van zich horen in de wereld van asielzoekers en oorlogsherdenkingsbijeenkomsten. Meer dan andere vrijwilligers die ze kent, informeert ze naar 'hoe mensen zijn gevluht' uit een ander land.

Ze begrijpt beter waarom oorlogsfilms over 1940-1945 en 'Joodse sterretjes' haar zo emotioneel raken. En ook waarom ze liever op 5 mei 'bevrijding in de open lucht' viert.

De Joodse man stierf in de gaskamers. Zijn laatste vreselijke ogenblikken snakte hij naar adem.

In een mail na het consult laat ze me weten:

"Allereerst de 4-mei-herdenking. Het was een mooie en waardige herdenking en ik heb op dat moment bewust gedacht aan de Joodse man die ik ben geweest. Dat was eigenlijk een bijzonder moment.

Ik heb het gevoel dat ik dat leven nu goed heb afgesloten.

Ik was een man van ongeveer 60 jaar, met een echt Joods uiterlijk, gekleed in een donkere wollen jas. Ben meteen

geselecteerd voor de gaskamers en heb geen echte honger gekend. Wat betreft die jas, toen die uit moest had ik het wel koud.

Nu, in mijn huidige leven, wil ik altijd zorgen dat ik het warm heb. Ik draag mijn winterjas heel lang door (absurd lang) en heb altijd wat bij me voor eventuele kou (het-je-weet-maar-nooit-gevoel) en ik heb altijd een elektrische deken aan (ook in voorjaar/zomer!). Ik háát douchen op campings met van die koude bovenruimtes waar de wind gewoon doorwaait etc.

Nu ik van dit vorige leven weet, reageert mijn lichaam helemaal niet meer zo, heb ik gemerkt. Hoewel, ik moet de camping nog uitproberen!”

Een paar weken later ontvang ik per post een ansichtkaart van een vredesmonument. Op de achterzijde staat:

“Deze kaart wilde ik je altijd nog eens toesturen. Op de tekstplaat van het monument aan de voorkant staat:

*In het verleden
Ligt het heden
In het nu
Wat worden zal.”*

***

Wat ik persoonlijk de mooiste transformatie bij Edith vond? Eerst *moest* ze van zichzelf vrijwilligerswerk doen voor asielzoekers en bij oorlogsherdenkingen aanwezig zijn. Vele jaren achterelkaar, zonder de achterliggende oorzaak te kennen. Van zichzelf moest ze vluchtende asielzoekers helpen, moest ze haar stem laten horen.

Nadat ze het voorgaande leven van de Joodse man afsloot en een plek gaf tussen de vele voorgaande levens die ze ooit had gehad, zag ze opeens nieuwe kansen, nieuwe (werk)mogelijkheden. Eindelijk *mocht* ze van zichzelf aan haarzelf gaan denken. De Joodse man in haar hoofd ze niet langer een stem te geven, haar eigen stem werd belangrijk.

Edith begreep de achterliggende boodschap van 'ik moet helpen, maar ik weet niet waarom'. Hierdoor kwam er ruimte vrij... om nu optimaal te leven.

In het boek *Waarom Esther geen Robinson werd* wordt in meerdere verhalen aandacht besteed aan vorige levens in de jaren '40. Hoe een haarlint uit de oorlog kan nawerken, hoe de keuze van een trouwjapon nu beïnvloed wordt door oorlogsherinneringen.

Op bijgaande foto is de BIBA-kledingstijl afgebeeld, genoemd naar het warenhuis Biba dat in Londen in de jaren '70 hip & trendy was. Het Biba-warenhuis - dat inmiddels niet meer bestaat - zag er van binnen uit als een groot boudoir uit de dertiger jaren (1929-1940): met paarse muren en veel grote vazen met pauwenveren als decoratie.

Jonge meisjes waren wild van de lieve 'omajurkjes' die er werden verkocht. Pothoedjes en parelkettingen werden in de jaren '70 ineens weer helemaal 'in'.

Deze jaren-'30-stijl is ook in 2012 weer terug in de mode en wordt gekenmerkt door lieflijke, zwierige jurken met wijduitlopende mouwen.

Hieronder zie je dames uit 1940 afgebeeld, gekleed volgens de nieuwste mode van die tijd.

En Gucci-mode in 2011 in gekopieerde 'vooroorlogse stijl'.

3

IN JAPANESE STIJL – DE KIMONO

Marianne (50) is een opvallende vrouw om te zien. Ze heeft een krachtig, mooi gevormd gezicht, felle ogen, donker halflang haar en een perfect figuur. Dit in combinatie met haar iets meer dan gemiddelde lengte doet menig man het hoofd omdraaien als ze voorbijloopt. Zijzelf ziet dat anders: “Ik vind dat ik er waardeloos uitzie.”

Op wat latere leeftijd heeft ze haar huidige partner ontmoet en ze is nu moeder van twee jonge kinderen. Hoewel ze qua

uiterlijk alles heeft wat een vrouw zich kan wensen, inclusief liefhebbende man en gezonde kinderen, voelt ze zich niet gelukkig. Verre van dat.

“In plaats van geluk uit te stralen, zie ik er mat uit. Voortdurend ben ik bang dat er iets verschrikkelijks gebeurt.”

Ze wil kunnen genieten van haar kinderen, maar is daartoe niet goed in staat.

“Als mijn kinderen bij wijze van spreken al achter een prullenbak verdwijnen, raak ik in paniek.” Haar lijf reageert. “Er gebeurt iets in mijn hoofd, een soort lichtflits en dan is alles weg. Ik kan daar niet mee omgaan. Ik mis de straling in mezelf, ik voel me doodongelukkig.”

Dezelfde paniekgevoelens ervaart ze als haar partner op zakenreis is of later thuiskomt dan afgesproken.

“Ik ben dan zo bang dat hij niet meer terugkomt, dat hij ineens opgelost kan zijn, terwijl ik daar geen reden toe heb.”

Omdat ze pas is verhuisd, is het bij haar thuis nog een rommeltje.

“Het is totale chaos bij ons. Overal rotzooi. Troep en stenen in de tuin. Hoe is het mogelijk dat we zo kunnen leven? Ik vind nergens een plek voor mezelf. Ik voel me zo moe, ik raak er doorheen.”

***

In Mariannes woordgebruik zitten opmerkelijk veel verwijzingen naar een schokkende gebeurtenis waarbij alles in één vernietigende (licht)flits verdwenen is. Met totale chaos en ontreddering als gevolg.

Ze zegt net iets te vaak 'dat iets in een flits gebeurt', dat ze 'niet kan stralen', 'niet in het licht wil staan' en dat ze bang is 'dat iemand ineens oplost, weg is...'

Gevolgen van het vallen van een (aatom)bom?

Voorzichtig informeer ik of ze al over informatie uit vorige levens van zichzelf beschikt.

"Een paar jaar geleden volgde ik een opleiding helder waarnemen," vertelt Marianne. "Daar was het soms net of ik uit mijn lijf schoot. Eén keer met een klap en een lichtflits. Alsof iets midden op mijn hoofd insloeg. Iemand is voor me in trance gegaan om te kijken, omdat ik het zelf te heftig vond. Dat vond ik best een goede manier. Toen bleek dat ik in de Tweede Wereldoorlog geleefd had in Hiroshima."

Meer dan dat ze een Japanse vrouw (een lerares?) was die diep gillen en op slag dood was, weet ze niet.

"Ik herkende er wel iets in, van hoe panisch ik kan reageren naar mijn kinderen toe."

Als ze zich lichamelijk goed voelt, zou ze graag met haar helderziende talent willen werken, eventueel in combinatie met het geven van voetmassages.

"Maar mijn lichaam doet raar. 's Nachts heb ik last van vreemde tintelingen in mijn voeten, soms ben ik het gevoel in mijn benen kwijt." Overdag moet ze vaak boeren; haar maag en darmen zijn continue van streek, welk dieet ze ook volgt. Op sojaproducten, rijst, ve-tsin en ander oosters voedsel reageert ze allergisch.

"Ik zou graag weer onder de mensen komen. Ik heb nu het gevoel alsof ik alleen maar aan het zoeken ben. Soms denk ik, laat maar, het kan nooit meer opgelost worden. Ik dien mijn leven wel uit."

Het wordt een ingewikkelde klus om het vorige leven, dat zich inderdaad in Japan afspeelt, in kaart te brengen omdat veel van Mariannes problemen daarmee samenhangen. Het is net een grote kluwen wol waarvan de draden in elkaar verstrikt zijn geraakt.

Verspreid over diverse afspraken - verdeeld over een periode van acht maanden - puzzelen we geduldig om erachter te komen hoe alles precies in elkaar steekt.

Omdat het niet Mariannes sterkste kant is grenzen aan te geven en ruimte in te nemen binnen haar gezin, krijgt ze ook tips en adviezen om daarmee beter om te gaan.

Gedurende consulten zappen we van Nederlands heden naar Japans verleden, van opmerkingen als "Oh, geen wonder!", "Hè, hoe kan dat nou?" tot "Hoe is het mogelijk!"

We verzamelen specifieke, terugkerende uitspraken die Marianne doet over haar problemen en we sorteren deze woorden/zinnen in meer logische volgorde, bijvoorbeeld van 'voelt prima' tot 'eng' en vullen dit aan met ingevingen, emoties en gesprekken.

Dit alles resulteert in de belevenissen van een jonge, Japanse vrouw op het moment dat de atoombom valt. Of de plaats van handeling Hiroshima of Nagasaki was, komt niet expliciet naar voren.

De eerste indrukken van Marianne: “Het gaat om een Japanse vrouw in een rode wikkellijurk, zo’n kimono. Op haar rug een baby in een draagdoek. Ze is ongeveer 25 jaar jong. Heeft een gezin, man en kleine kinderen. Het is warm, een zomerdag.”

In de ochtend nadat haar man naar zijn werk is vertrokken, is er plotseling een lichtflits. Alles gaat in een flits. De jonge vrouw begrijpt niet wat er zo snel gebeurt, heeft nog nooit een dergelijk sterk licht gezien. Van een atoombom heeft nog niemand gehoord...

“Met een klap en een flits. In het licht staan. Er gebeurt iets verschrikkelijks! Er slaat iets in op mij. Brokstukken, stukken huis. Midden op mijn hoofd slaat het in. Alles raakt me. Vallend puin, dakpannen. Mijn lijf reageert, er

gebeurt iets raars in mijn hoofd. Ik probeer iets vast te pakken. Net of ik eruit schiet. Ik draai weg, ik ben ineens weg.”

Door de plotselinge schokgolf - na het vallen van de atoombom - wordt de jonge vrouw energetisch uit haar lichaam geslingerd. Haar levensenergie verlaat haar lichaam en gaat er ver vandaan. Ze is bewusteloos.

De ervaring lijkt op een zogenaamde bijna-dood-ervaring.

“Ik moet terug naar waar ik was, mijn lijf terug gaan vinden.

Er is licht. Luchtledig, dan is er niks meer.

Ik ben een tijdje blijven liggen...”

Na geruime tijd komt de vrouw met haar levensenergie terug in haar lichaam, dat op de grond ligt. Ze komt weer bij bewustzijn, maar heeft geen besef van wat haar zojuist is overkomen.

De vrouw is in shock en handelt automatisch.

“Ik zie mezelf dingen doen, omdat ik niet anders kan. Ik overleef in plaats van dat ik leef.

Ik heb een drive om te overleven. Maar alles is weg.”

Er staat geen huis meer overeind. Haar kinderen zijn er niet meer. Waar zijn ze gebleven? In één keer opgelost? Dat kan toch niet? Zo iets is onmogelijk!

Haar man is naar zijn werk, misschien is hij ongedeed?

De vrouw probeert te begrijpen wat er gebeurd is maar kan het niet bevatten. Niemand kan dat op dat moment. Niemand is bekend met de gevolgen van een atoombom: een intens felle lichtflits, extreme hitte, een vlammenzee,

schokgolf, straling... Volwassenen, kinderen, dieren, huizen, van alles in haar vertrouwde omgeving is in één keer opgelost, weg!

“Alles is ineens weg! Zomaar verdwenen! Brokstukken. Puin, resten. Alles lijkt van de landkaart weggevaagd. Net alsof er geen perspectief op een tekening is. Niets meer te zien tot aan horizon.

Ik ben alles kwijt. Mijn kinderen zijn verdwenen. Paniek! Van die extremen, dat iemand ineens verdwenen is.

Ik ben gaan zoeken. Ik moet weer onder de mensen komen.”

Zonder zelf te beseffen hoe erg ze er lichamenlijk aan toe is, gaat ze instinctief op zoek naar haar kinderen en man.

“Chaos. Ben de controle kwijt. Ik ben kwetsbaar in deze maatschappij.

Moeilijk om mezelf te zien.”

Langzaam, na het zien van andere overlevenden die er lichamenlijk ernstig aan toe zijn, bekijkt de vrouw haar eigen lichaam. Brandwonden? Stukken vel die loshangen aan haar lijf? Vervormingen in haar gezicht? Te gruwelijk om werkelijk te beseffen.

“Het is net of mijn neus en kin terugvallen. Alsof mijn gezicht van was is geweest en is vervormd.

Voel een brandende druk in mijn keel en pijn in achterhoofd. Ik heb dorst, er is niets te drinken.

Ik voel een druk achter op mijn rug. Kind in draagdoek.”

Haar baby hangt dood op haar rug in de draagdoek. Verbrand? Gedood door vallend puin?

Door de heftige luchtdruk die haar lijf tegen de grond wierp? Vervolgens komt plotseling het besef dat ze ook nog zwanger is. Hoe is het met het kindje in haar buik?

“Er zit geen leven meer in mijn buik. Steen in maag gevoel, iets hards in mijn buik. Alsof ik mijn vuist door navel in buik wil steken.”

(Brand)gaten in haar lijf. Haar lichaam lijkt monsterlijk, onmenselijk.

Hoeveel tijd precies verstrijkt, is niet duidelijk. Uren? Dagen? De Japanse vrouw is in shock. Werktuiglijk strompelt ze rond tussen rokende puinhopen en verkoolde lijken. Haar wonden en open gaten in haar lichaam gaan ontsteken. Ook de straling van de atoombom doet zijn werk.

“Darmen van streek. Diarree. Rare lichamelijke sensaties. Boeren. Tintelende voeten. Gevoel in benen kwijt. Moet ik nou naar een dokter, ja of nee?”

Zijn er wel doktoren? Verminkte mensen lopen verdwaasd rond op zoek naar verwanten. De jonge vrouw denkt: als ik nog beweeg, kan ik niet doodgaan. Ik moet blijven lopen. Ik zie er waardeloos uit.

Hoe vreselijk het precies met haar lichaam gesteld is, wil ze liever niet weten. Ze richt haar aandacht op overleven, het vinden van haar kinderen en man. Langzaam wordt de paniek groter.

“Misschien vind ik ze niet. Mijn kinderen zijn verdwenen! Angst dat mijn man niet meer terugkomt. Daar waar hij werkte, dat deel van de stad is er niet meer. Weg, opgelost.”

Als een zombie dwaalt ze tussen de resten van wat eens een drukke, levendige, grote havenstad was. Op zoek naar man en kinderen, terwijl haar lichaam op sommige plekken aan het rotten is.

“Ik wil alle oude wortels blijven behouden. Ik blijf doorgaan iets van iemand te weten te komen.

Ben vermoeid aan het raken, ik zit er doorheen. Het lukt me niet meer, ik heb geen energie meer. Ik kan er niet mee omgaan.

Laat maar.

Ik weet het niet meer. Laat het maar ophouden. Ik dien mijn leven wel uit.”

Als ‘levende dode’ wordt ze na een paar dagen opgevangen door hulpverleners, of wat daarvoor doorgaat. Doktoren zijn er bij lange na niet genoeg om alle slachtoffers te helpen. Overlevenden helpen waar ze kunnen. Buiten op de grond liggen honderden dode en stervende mensen. Niet te bevesten hoeveel.

Hulp voor de vrouw komt te laat.

“Ik kan geen middel meer verdragen. Ik voel me doodongelukkig. Ik mis de straling in mezelf. Laat maar.

Terminale afdeling. Morgen wil ik niet meer wakker worden, het liefst ga ik dood.

Ik zak helemaal weg. Opzij geschoven.”

Het dode, misvormde lichaam van de jonge vrouw wordt op een grote hoop gelegd bij de vele andere (stralings)-slachtoffers van de atoombom.

Op 6 augustus 1945, kwart over acht in de ochtend, viel een (uranium) atoombom op de Japanse havenstad Hiroshima,

op 9 augustus gevolgd door een plutoniumbom op Nagasaki. Hiroshima werd door de explosie van de bom geheel verwoest. Ruim 78.000 mensen kwamen in een fractie van een seconde om.

Een enorme vuurbal van zo'n driehonderd meter doorsnede ontwikkelde zich; onder deze vuurbal liep de temperatuur op tot 4000 graden Celcius. Na de vuurbal verspreidden gamma- en infraroodstralen zich en volgde een schokgolf die zich voortbewoog met de snelheid van het geluid.

Vele tienduizenden personen raakten gewond en zwaar verbrand. Enkele minuten na de explosie vielen dikke regendruppels uit de lucht naar beneden, zwart van de as en rook en zwaar radioactief besmet.

Door na-effecten als gevolg van radio-actieve straling liep het dodental in Hiroshima eind 1945 op tot ongeveer 140.000. In Nagasaki vielen 27.000 directe doden. Het dodental daar liep eind 1945 op tot zeker 70.000. Volgens opgave van de Japanse autoriteiten, die ook slachtoffers registreerden die jaren later vielen door bijvoorbeeld kanker als gevolg van straling, kostten de bommen aan totaal 240.000 mensen het leven.

***

Dat gebeurtenissen soms wonderbaarlijk samenvallen, ontdekten we toen ik halverwege Mariannes therapieproces de kans kreeg onverwacht mijn zomervakantie door te brengen in het buitenland. In de maanden juli en augustus van 2005 maakte ik met mijn man een rondreis van drie weken door Japan.

Hierop reageerde Marianne met: "Een paar jaar terug kon ik mee met mijn man op zakenreis naar Japan, maar ik wilde niet. Nu begrijp ik waarom dat land me absoluut niet trekt."

Vanwege tijdgebrek stippelde het reisbureau voor ons bezienswaardigheden uit en regelde een medewerker overnachtingen in traditionele Japanse hotelletjes, zogenaamde *minshuku's* en *ryokans*. Het maakte niet uit langs welke steden onze reis zou voeren als we maar veel zouden zien van land en bewoners.

Dit verrassingsreisschema bracht ons in de eerste week van augustus in Hiroshima en in Nagasaki. Precies op die dagen waarop indrukwekkende bijeenkomsten werden gehouden ter herdenking aan gevallen atoombomslachtoffers tijdens de Tweede Wereldoorlog.

In Hiroshima bracht ik een bezoek aan het Vredesmuseum. Wat ik daar zag aan foto's en tentoongestelde voorwerpen maakte pijnlijk duidelijk hoe werkelijk alles destijds zomaar 'in één flits' kon verdwijnen.

In vitrines lagen resten metalen gebruiksvoorwerpen uit die tijd, verwrongen en gesmolten door de extreme hitte. Van brillen en kookgerei tot een kinderfietsje. Ernaast een kaartje met de tekst dat het spelende jongetje van dit fietsje voor de ogen van zijn vader 'was opgelost'.

Overall foto's van verbrande slachtoffers en wassen beelden om te laten zien hoe slachtoffers er na de atoombomaanval aan toe waren. Huid hing veelal als losse flarden of vormloze massa aan botstructuur.

In het museum hingen ook foto's van Japanse vrouwen wier kimono's verbrand waren door de vlammenzee; de prachtige bloemdessins van de stof als 'positief' door de hitte afgedrukt in hun huid.

Foto's van *hibakusha's*, overlevenden van de kernaanval, die in eerste instantie niets leken te mankeren maar slachtoffer werden van stralingsziekte. Stralingsziekte die al na enkele

dagen of binnen twee tot drie weken gepaard ging met haaruitval, diarree, zere keel en droge mond, gevolgd door hoge koorts, vlekken op de huid, open wonden en afname van witte bloedlichaampjes. Afhankelijk van hoe dicht iemand bij de plek was waar de bommen tot ontploffing werden gebracht.

Lichamelijke klachten, lijkend op de gezondheidsproblemen van Marianne: merkwaardige tintelingen in haar lijf, last van diarree, maag en darmen. Ineens kwam haar allergische reactie op rijst, ve-tsin en oosters voedsel in een ander daglicht te staan.

Toen ik haar na terugkomst van deze vakantie de slachtoffers beschreef en ze vergeleek met kankerpatiënten, glimlachte ze en zei ze: "Ik heb in dat Japanse leven zoveel straling opgelopen dat ik nu vast preventief bestraald ben."

In de loop van ruim een jaar traden bij Marianne verbeteringen op, zowel qua gezondheid als op emotioneel gebied.

Toch is 'aarden' in haar huidige, perfecte vrouwenlichaam een moeizaam gewenningsproces dat nog steeds gaande is. Stap voor stap went ze aan haar huidige, Nederlandse lijf en neemt ze meer afstand van het Japanse, door de atoombom vervormde lichaam uit het verleden.

Ze weet nu dat puin van verhuizing en verbouwing anders is dan puinhopen in een weggevaagde stad; dat haar lichaam nu niet allergisch hoeft te reageren op oosters voedsel en dat ze met een gerust hart op vakantie naar Japan zou kunnen gaan. Daar hoeft niet direct 'iets verschrikkelijks' te gebeuren.

Tegenwoordig betreft Marianne zichzelf op 'Japan-uitspraken'. Als ze automatisch "Het gebeurt in een flits!" zegt, schiet ze zelf al in de lach.

Paniek bij het idee dat man en kinderen ineens 'verdwijnen of oplossen' is sterk verminderd, maar de angst is niet helemaal weg.

Haar Japanse echtgenoot van toen vertrok 's ochtends naar zijn werk en kwam niet meer terug. Omdat de bom viel. Hoewel de kans zeer gering is dat vandaag of morgen een atoombom valt in een vrij Nederland, is volgens Marianne de kans toch aanwezig. Niets in het leven is immers 100% zeker.

Durven 'stralen' als vrouw heeft voor haar een positievere lading gekregen, net zoals 'in het licht staan'. Dit is niet meer gelijk aan stralingsziekte hebben of in één allesvernietigende flits van de atoombom in het volle licht staan.

Marianne wilde met behulp van therapie 'onder de mensen komen' en niet meer al haar tijd stoppen in 'zoeken'. Dat is gelukt. Haar zoektocht naar waarmee haar problemen samenhangen, eindigde in een vorig leven in Japan.

Na dit inzicht kwam haar praktijk voetmassage en reflexologie van de grond waarin helder waarnemen een plek begint te krijgen. Mensen komen nu naar haar toe in plaats van dat zij ze zoekt.

Op haar eigen manier krijgt ze voet aan de grond op Nederlandse bodem; Japanse houten slippers horen thuis in het verleden.

Dit verhaal verscheen in iets gewijzigde vorm in het boek *Diehards in de war*: 'In één flits is alles verdwenen!'

Traditionele Japanse kimono's en houten sandalen worden in Japan nog steeds gedragen door vrouwen en mannen.

In het westen hebben we het kimonomodel vooral overgenomen in de mode voor nachtkleding, lingerie en badjassen.

Worn out mode in 2012 is vergelijkbaar met de jaren '70 punkvariant. Toen werden gaten en rafels bijeengehouden met veiligheidsspelden, nu is het juist *hot* de slijtageplekken, gaten en rafels te accentueren.

Zouden dragers van *worn out* kleding een onbewuste herinnering hebben aan een kapotte of verbrande huid in een vorig leven?

4

VERZAMEL JE ANTIK? HOU JE VAN RETRO-SPULLEN?

Waarom struinen we antiekbeurzen af, op zoek naar leuke, oude voorwerpen?

Waarom spaart de één bakelieten telefoons uit de jaren twintig en de ander antieke zakhorloges uit de 17e eeuw? Zouden die antieke voorwerpen ons misschien nog wat te vertellen hebben? Of te leren?

Een antiekhandelaar met een winkel gespecialiseerd in Frans oud eiken meubilair vertelde me eens: “Nu ik weet dat ik eerdere levens gehad heb, waaronder een leven in Frankrijk rond 1740, kijk ik met heel andere ogen naar mijn eigen

winkelvoorraad. Als ik eerder van dat vorige leven had geweten, had ik waarschijnlijk niet zo vastgehouden aan mijn beperkte collectie eiken meubels uit de 18^e eeuw.”

En een jonge studente met wie ik mailde over een van haar voorbije levens in de jaren '30, schreef me: “Dit geloof je vast niet, maar heel mijn studentenkamer heb ik ingericht in Jugendstil. Bed, dressoir, kledingkast, stoelen en tafel. Anderen studenten vinden me gek, maar voor mij voelt dat zo vertrouwd. Ik zou zo terug willen naar dat leven in die tijd.”

Hieronder een voorbeeldje van wat inzicht uit een voorbij leven ons nu nog kan leren. Ga zo bewust mogelijk om met hoe je leeft en wat belangrijk voor je is, want voor je het weet is een leven afgelopen en krijg je spijt...

***

Jula (34) is getrouwd en moeder van twee jonge kinderen. Zorgtaken binnen het gezin komen bij haar op de eerste plaats. Een goede tweede is haar baan in de sociale hulpverlening.

Ogenschijnlijk maakt ze een doortastende indruk en lijkt alles bij haar op rolletjes te lopen: het reilen en zeilen binnen het gezin, werk buitenshuis en daarbij doet ze de boekhouding en 'de telefoontjes' voor het bedrijf van haar man.

Meer moeite heeft ze met haar (over)gevoeligheid: “Ik voel van alles aan, maar kan niet pakken wat dat precies is.”

Ook weet ze niet goed wat ze wil in de nabije toekomst. “In de hulpverlening blijven werken of meer dingen doen voor mezelf?”

Jula is bijzonder gevoelig voor energie van anderen. In gebouwen waar veel mensen samenkomen, heeft ze last van lichamelijke sensaties die tot hoofdpijn kunnen leiden.

Gevoelig voor haar eigen gedachten is ze ook. Daarop focussen levert tot haar schrik direct hartkloppingen op en filmbeelden in haar hoofd van allerlei situaties. Om haar te laten wennen aan hoe ze daarmee om kan gaan, werken we voorzichtig aan wat losse onderwerpen.

Tekenen op papier schept voldoende afstand. De beelden die ze in haar hoofd ziet, kan ze overbrengen op tekenvellen. Aan de hand van uitspraken als: "Ik kan het niet pakken", "Misschien ga ik wel te hard in mijn leven" en "Ik kan de teugels niet vastpakken," vraag ik haar een bijpassende schets te maken.

Op het tekenvel verschijnt een jonge, moderne vrouw, sportief gekleed en gezeten op een paard dat zich in draf voortbeweegt.

"Ik ga al niet meer zo hard, hoor," zegt ze.

"Wanneer ging je ooit wel te hard? Zet dat eens op papier."

"Ik zie opeens van alles voor me."

Aan tekenen komt Jula niet meer toe. Ze wil zó snel vertellen wat ze 'ziet', dat ze bijna struikelt over haar eigen woorden.

"Ik ben soldaat, een man. Een hele tijd geleden. Hij wil het niet, al die ellende van slagvelden. Hij wil weg, weg, weg! Op zijn paard. Vlucht. Wordt neergeschoten. Een schot aan de voorkant. Hij kan de teugels niet meer vastpakken. Het gaat heel snel. Hij valt van zijn paard op de grond, op zijn rug. Ziet blauwe lucht. Pfff, hij is blij dat zijn leven voorbij is."

Jula slaakt een diepe zucht en pinkt een traantje weg.

“Ik bibber helemaal. Even bijkomen, hoor”, zegt ze, geschrokken van de plotselinge informatie die zomaar in haar opkomt. “Mag ik even plassen?”

Na terugkomst van het toilet gaan we verder.

Tekenpapier en kleurpotloden blijven onaangeroerd op de tafel liggen. We zitten in twee stoelen tegenover elkaar. Julia heeft haar ogen open, de behoefte aan controle is groot. Ze kletst ineens over ditjes en datjes, daarna over de vele klussen die thuis op haar wachten. “Ik kan de drukte goed aan hoor, maar ik weet niet zeker of ik de boekhouding van mijn man erbij wil blijven doen.”

Ik zeg: “Concentreer je eens op die boekhouding en neem de gevoelens die daarbij horen mee naar een andere tijd en plaats. Daar waar het ‘te hard’ ging, ‘te snel’. Daar waar je - net als die soldaat van zojuist - de controle over je leven verliest.”

Angstig spert Julia haar ogen wijd open. “Net of ik naar een film kijk over mezelf.”

Als twee behendige cameravrouwen zoomen we samen in op wat Julia ziet en meemaakt.

“Ik denk dat ik in New York ben, 1920/1930? Ik zie hoge gebouwen, modern voor die tijd, en een hoog kantoorgebouw.”

Een man, voorovergebogen over stapels werk aan zijn bureau. Hij heeft een gezin, vrouw en kinderen, maar ziet ze amper. Altijd maar werken, werken, werken. Hij doet iets met cijfers. Boekhouden? Ik denk de administratie op zijn werk voor zijn chef. Het is 's avonds laat. Hij heeft net een telefoontje gehad van zijn vrouw. Hadden ze toen eigenlijk al telefoons? Ineens zakt hij in elkaar. Aan zijn bureau. Een hartaanval.”

Jula voelt de emoties door haar lijf gieren en stamelt: “Ik verwaarloosde mijn gezin. Oh, had ik daar maar een andere keuze gemaakt.”

Omdat de geplande consulttijd al ruim voorbij is, adviseer ik haar thuis wat op te schrijven over het leven van de man in New York. Of beter, over zijn dood. Het leven van de boekhouder is abrupt geëindigd door een onverwachte hartaanval. Heeft hij zijn plotselinge sterven wel begrepen? Heeft hij door dat zijn leven daar echt is afgelopen?

Hier volgen enkele stukken uit Jula's verhaal:

“Hoge kantoorflat. Bewerkte deuren van hout. Saaie muur ernaast. Werkkamer. Kerstavond.

Eenzaam in de auto kwam hij laat thuis. Het grote huis was mooi versierd. Maar het was stil. De kinderen lagen al in bed. Dat kreeg hij ook te horen van zijn lieve, mooie vrouw. Ze had tranen in haar ogen.

‘Wat is er, schat?’

‘Snap dat dan!’

Ze had samen met hem en hun drie kinderen kerstmis willen vieren.

‘Maar schat, het was druk. Morgen kan dat ook nog.’

Ze draaide zich woedend om.

Hij hing zijn bruine jas en bolhoed aan de kapstok en vroeg: 'Is er nog iets te eten?' Antwoord bleef achterwege.

De volgende dag. Ze hadden elkaar nauwelijks gesproken. Hij dacht aan wat er nog allemaal gedaan moest worden op het werk.

Een spelend meisje en een zoon. Een zorgende moeder die spelletjes meespeelde. Zat hij papieren door te nemen achter in de kamer in een grote, leren stoel.

Dit was geen speciale zondag. Dit was een zondag als zovele. Als hij al thuis was, was hij in gedachten op zijn werk. De kinderen spraken hem niet eens meer aan.

De kinderen hadden leuke kleren aan. Zagen er goed verzorgd uit. Het meisje had een mooie, donkergekleurde jurk aan met plooiën, achter op de billen een grote strik.

***

Hij legde de telefoonhoorn terug op de haak. Van alles ging door hem heen. Zijn ogen werden opeens groter. Wijd opengesperd. Hij voelde een enorme beknelling om zijn nek. Wat hij net gehoord had, deed gewoon zeer. (*) Gedachten gingen razend snel! Niet bij te houden, en dan dat misselijke gevoel in zijn buik. Pijn in zijn hart. Spijt, berouw. Verdrietig viel hij voorover op zijn bureau. Toen kwam het besef: het is over.

Daar lag hij. Eenzaam. Met veel papieren om zich heen.

(*) Of het 'beknellende' nieuws een bericht van zijn vrouw was over het al dan niet voortzetten van hun relatie, is niet nader uitgewerkt.

Op de grafsteen staat: Hier rust onze vader en man.

Tijdens de begrafenis waren er vijftig tot zestig stijf geklede mensen. Mannen hadden een wandelstok bij zich voor de sier. Hun horloges zichtbaar, met kettingen die naar de vestzak liepen.

Alles voor het oog van het kerkvolk. Ik had weinig tot geen contact met mensen privé. Zakelijk wel.

Mijn vrouw en drie kinderen zag ik niet bewust. Had het gevoel dat ze er wel bij waren. Mannen (van het werk?) waren in de meerderheid.

Het graf. Een groene omgeving. Rust. Weg uit de drukke stad New York. New York, waar al auto's reden. Allemaal donker van kleur. Net zoals de mensen en gebouwen.

Stukje bij beetje kwamen meer filmbeelden in mijn hoofd. Eerst de telefoon, daarmee begon het. De begrafenis van de man zag ik vanaf een afstand met hoge kantoorgebouwen op de achtergrond.

Televisiefilms over de jaren twintig van de vorige eeuw vind ik mooi, maar ik dacht altijd dat die mensen toen geen diepgang hadden. Nu weet ik beter, dat ging over mij.”

Jula doet in haar huidige leven trouw de administratieve werkzaamheden voor het bedrijf van haar man, naast al haar andere bezigheden. Als moderne, drukbezette jonge vrouw in het alles-moet-kunnen-tijdperk neemt ze veel verschillende taken op haar schouders. Teveel.

Een kijkje in het leven van de boekhouder in de jaren '20 van de vorige eeuw doet haar beseffen hoe belangrijk het is tijd vrij te maken voor wat haar lief is: haar gezin. Zodat ze later geen spijt krijgt, of voordat het te laat is...

Het telefoongesprek tussen de New Yorkse boekhouder en zijn vrouw, vlak voordat hij een hartaanval kreeg, was weliswaar beëindigd - de hoorn van het zwarte, bakelieten telefoontoestel lag op de haak - maar toch was het alsof er nog steeds een onzichtbare energielijn bestond die de verbinding tussen boekhouder van toen en Jula van nu in stand hield. Een 'open lijn', gevoed door gedachten die overeenkwamen: "Waarvoor moet ik kiezen? Werk? Gezin? Ik kan het niet pakken. Het gaat te hard."

Soms worden levenslessen een leven later pas werkelijk begrepen. Na dit consult koos Jula bewust voor haar gezin en schakelde vrijwel onmiddellijk een externe boekhouder in voor het bedrijf van haar echtgenoot. Het inzicht 'waar het in het leven soms werkelijk om draait' had ze te pakken. In herkregeven vrije uren besteedt ze nu meer aandacht aan man en kinderen; 'voor zichzelf' volgt ze een cursus over omgaan met hypersensitiviteit.

De aantekeningen die Jula thuis maakte over de New Yorkse boekhouder schreef ze in een notitieblok 'dat ze over had en dat toevallig ergens lag'. Grappig genoeg viel het haar niet op dat het om een heel oud 'schrijf'blok ging met ouderwets ruitjespapier. Een administratief vorig leven cijfer je blijkbaar niet 1, 2, 3 weg ...

Dit verhaal verscheen in iets gewijzigde vorm in het boek *Ik was eens* – 'Boekhouder in New York'.

5

HOOFDBEDEKING – ALLES KOMT TERUG

Mijn vriendin Betty is een 'engel' en in onze verhardende maatschappij een lichtpuntje.

Ze is lief en zorgzaam voor familie, vrienden, bekenden én onbekenden. Ze staat klaar voor anderen, in woord en daad. Een helpende hand hier, een steunbetuiging daar. Ze spoort in de put zittende mensen aan tot actie, bezoekt bedlegerige patiënten en brengt hen gezonde, zelfbereide maaltijden.

Personen die door haar geholpen worden, bedanken haar geregeld met kleine geschenkjes, vaak in de vorm van een bedankkaartje met de afbeelding van een engel erop of een engelenbeeldje, omdat ze die spaart.

Betty gelooft niet in engelen, ze wéét dat ze bestaan. Aan 'geloven' heeft ze een hekel.

Daarover zegt ze: "Van de kerk moet ik niets hebben, met dat instituut kan ik helemaal niets. Iedere persoon op de wereld kan licht verspreiden door goed te doen."

Betty en ik spraken een keer tijdens een etentje diepgaand over vorige levens en al kletsend stuitten we op een vorig leven van haar.

Betty maakte, (soms te) goed als ze is, een kort verslagje voor me.

"Ik was de middelste dochter van een kleine boer, had drie zussen boven en drie broers onder mij. We hadden het gezellig. Er was altijd genoeg te eten en de kamer waarin we woonden was warm. Ik deed mijn best om mijn vader en moeder zoveel mogelijk te helpen.

Voor mijn gevoel was ik gelukkig. Totdat ik van de ene op de andere dag naar het klooster moest. Het was een grote eer voor mijn ouders en zij waren erg trots op mij. Het klooster lag ver van ons vandaan, buiten, heel geïsoleerd.

In dat klooster kreeg ik een eigen kamertje, maar de nonnen waren niet aardig. De hele dag moest ik dweilen, bidden en van alles uit mijn hoofd leren. Maar mijn hoofd zat zo vol dat er niets meer bij kon. Daarom vonden ze mij erg dom.

Op mijn kamer huilde ik mezelf in slaap. Wat had ik toch verkeerd gedaan dat mijn ouders me dit aandeden? Ik wilde spelen en rennen in het weiland. Ik voelde me verraden, want ik was thuis lief en behulpzaam geweest. Nu was er alleen kou en haat om mij heen. De rust en regelmaat in het klooster maakten me gek. Ik werd steeds verdrietiger. Ik kon niet terug naar huis gaan en het klooster was ook niets.

Op een dag ben ik uit een raam gestapt, vanaf een andere verdieping. Daarna zag mezelf liggen als een witte, dode vlinder op de binnenplaats van het klooster.

Na mijn dood zag ik mijn moeder hartverscheurend huilen bij het nieuws dat ik op niet gewijde grond - omdat ik zelfmoord had gepleegd - werd begraven. Mijn vader was er niet bij.

Meer kwam er niet los, ik heb geen idee in welke tijd het was. Heb ook geen mensen van nu herkend. Zag alleen nonnen met grote, witte kappen.”

Geen ‘vliegende non’, zoals in de televisieserie uit de jaren zeventig van de vorige eeuw (zie foto), maar een novice die geen uitweg meer zag en zich te pletter stortte op de binnenplaats van het klooster.

Niet vreemd dat Betty - met zo’n herinnering aan een vorig leven in haar onderbewustzijn opgeslagen - niets wil weten van nonnen, de katholieke kerk of geloven.

Dezelfde zorgzaamheid als novice kenmerkt nu nog steeds haar karakter, ook al moet ze niets meer hebben van gelovige nonnen.

Engelen bekoren haar des te meer. Geloven in fladderende, witstralende lichtwezens staat haar vrij.

Het katholieke geloof kent een lange traditie van nonnen met sluiers en kappen.

Een in het wit geklede novice die haar definitieve intrede doet in het klooster en trouw belooft aan god voor de rest van haar leven, verruilt haar maagdelijk witte hoofdbedekking voor een zwart-witte kap, gekscherend de pinguïnlook genoemd.

De term 'bruidje van god' (trouw beloven aan god in witte kleding) vindt nog navolging in de traditioneel witte bruidsmode (trouw beloven aan elkaar).

Witte en anderskleurige sluiers zien we in ons huidige straatbeeld als hoofdbedekking bij moslima's.

Modeontwerpers laten zich ook nu nog inspireren door nonnen van weleer.

6

COWBOY- EN INDIANENLOOK GEBASEERD OP VORIGE LEVENS?

In 2005 trok de roman *Zon in het haar* van Inge Nicole Bak mijn aandacht. Op de achterflap van dat boek las ik dat de vrouwelijke hoofdpersoon heen en weer geslingerd werd

tussen heden en verleden, tussen westerse en indiaanse Navajocultuur.

Beschreven romanervaringen kunnen waanvoorstellingen zijn of misschien wel fragmenten uit vorige levens. Aan de lezer de keuze.

Ik besloot Inge Bak te mailen met de vraag of ze haar roman wilde ruilen tegen mijn roman *Boodschappenmeisje*, waarin de vrouwelijke hoofdpersoon ook heen en weer geslingerd wordt, maar dan tussen toekomstvisioenen en vorige levenservaringen. Aan lezers ook de keuze: symbolisch of echt gebeurd?

We ruilden onze romans, een ruil die uitmondde in vriendschap. Misschien wel gebaseerd op oude, indiaanse ruilhandel, wie zal het zeggen?

De Navajocultuur die in *Zon in het haar* beschreven werd, verraste me. Het opende een deurtje naar herinneringen uit mijn jeugd, die ik bijna vergeten was. Herinneringen die te maken hadden met een indianenleven.

***

Zo vertelde ik als kleuter aan mijn ouders met grote stelligheid dat ik vroeger een indiaan was geweest.

Ik wilde alleen buiten spelen met een buurjongetje als we 'in de wigwam zelf mochten koken'. De wigwam was een oranjegekleurde speelgoed-indiantent.

Ik heb er nog een zwartwit-foto van, maar meer nog herinner ik me het moment dat de foto werd gemaakt. Schaterlachend zit ik voor de speelgoedwigwam, in lotushouding op de grond. Naast me het buurjongetje, net als ik verkleed als indiaan. Ik heb een afhangende verentooi op mijn hoofd en 'geverfde oorlogsstrepes' op mijn wangen.

Ik herinner me nu nog hoe graag ik op de foto wilde voor 'mijn wigwam, zo'n tent waarmee mijn volk rondtrok.'

De *single Wounded Knee* van de popgroep *Redbone* draaide ik grijs als 12-jarige.

Of de zangers van de band Noord-Amerikaanse indianen waren of als zodanig waren uitgedost weet ik niet meer, maar het was een van de weinige Engelse liedjes die ik luidkeels meeblèrde. *We were all wounded at Wounded Knee, you and me...*

Dat de tekst ging over indianen die afgeslacht werden door de blanken, begreep ik pas vele jaren later als volwassene.

Als 10-jarig meisje maakte ik enthousiast radiocassette-opnames van indiaanse *PowWow*-muziek en andere ceremoniële indiaanse trommelmuziek.

Nu ik erover nadenk, best apart voor een kind van 10.

Gefascineerd keek ik als kind naar dove mensen en hun gebarentaal. Ik verwachtte dat ze elk moment het indiaanse teken voor dag of nacht zouden maken, maar dat deden ze niet. Lang zocht ik als puber naar een boek waarin stond hoe ik gebarentaal kon leren. Ergens wist ik dat ik het kon, gebarentaal. Ik wist namelijk wel precies hoe je het rondje moest vormen voor de zon en hoe ik met duim en wijsvinger en bijbehorende juiste handbeweging een etmaal aan kon geven.

Als zomerschoenen droeg ik het liefst leren mocassins met franjes en kraaltjes op de voorkant.

Ik las de hele serie boeken van Karl May over *Winnetou & Old Shatterhand* en kocht van mijn zakgeld alle boeken over indianen en het Wilde Westen die ik maar kon vinden.

Boeken met veel foto's, want ik zocht de 'oude plaatjes, zoals het er vroeger echt uitzag'.

Minder leuke spontane herinneringen aan een indianenleven probeerde ik snel weg te stoppen als kind.

Beelden van opgejaagd worden door blanke mannen in uniform te paard, bijeengedreven worden in een van de allereerste reservaten. De met pokkenvirus besmette dekens die de blanken royaal uitdeelden ... en waaraan indianen stierven (1860/1870?) (*). Beelden waarin ik als indiaan rillend van koorts in gevangenschap zat. Alles kwijt. Vrijheid, land, paarden en tipi. Beschamend voor een krijger om niet meer te kunnen jagen of vechten voor vrouw en kinderen.

(*). Al in 1767 werden de pokken als biologisch wapen ingezet door de Britten tegen de indianen, door de indianen te voorzien van met pokken besmette dekens. Bron: Wikipedia 2012.

Vanzelfsprekend dachten mijn ouders dat mijn interesse voor Noord-Amerikaanse indianen voortkwam uit het kijken naar cowboyfilms op tv of het lezen van Karl May's boeken. Maar ik wist niet beter dan dat ik ooit een indiaan was geweest. Dankzij films en boeken was het voor mij net alsof alles weer was zoals het hoorde te zijn.

Ik was blij om de herkenning en tegelijkertijd verdrietig vanwege heimwee naar de tijd dat 'ik nog vrij was en kon jagen'.

Als ik een kudde bizon zag in een speelfilm herinnerde ik me het donderende geraas van de kudde, de vrolijkheid die hoorde bij de jaarlijkse jacht op vlees. Pijn deed het om naar cowboy- en indianenfilms te kijken waarin de werkelijkheid volgens mij niet klopte. In mijn ogen rommelden sommige regisseurs en acteurs maar wat aan en leek het in films voor geen meter op 'de tijd dat ik indiaan was'. Al die blanken die speelden dat ze nu indianen waren, dat vond ik als kind gemeen, 'alsof ons hele volk niet meer bestond'.

Mijn indianenhobby bereikte een hoogtepunt toen ik een jaar of 16 was.

In 1975/1976 correspondeerde ik met indianen die onder erbarmelijke omstandigheden woonden en leefden in reservaten. Ik schreef brieven aan Noord-Amerikaanse indianen die vastzaten in gevangenissen, zette me in voor indiaanse belangenorganisaties, was lid van speciale pro-indianen clubs in Nederland en België, spelde de *Akwesasne Notes* uit - een krant die in reservaten door indianen werd gemaakt en uitgegeven. Ik vertaalde oude speeches van opperhoofden uit de tijd van het Wilde Westen in het Nederlands. Iedereen moest van mij weten dat Moeder Aarde van iedereen was. Al die vertalingen kwamen overigens goed van pas voor mijn Engelse lessen op school.

Ik had echter totaal geen idee dat ik onbewust bezig was met een onaffe strijd tegen de (blanke) Amerikanen uit een voorgaand leven.

Dankzij mijn indianenfascinatie rondde ik op natuurlijke wijze af wat ik als indiaans krijger in een voorbij leven niet meer kon: waardig strijden voor mijn volk.

Al deze herinneringen kwamen boven bij het lezen van de roman *Zon in het haar* van Inge Bak. Haar vrouwelijke hoofdpersoon balanceert in het verhaal op een dunne scheidslijn tussen waanbeelden en echte ervaringen.

De ene lezer zal haar verhaal interpreteren als fantasie, geplaatst tegen een Navajo-achtergrond, een andere lezer vist misschien verwijzingen uit de roman op naar reïncarnatie en vorige levens.

Een romanauteur laat ruimte aan de lezer voor interpretatie, net zoals het leven zelf ons ruimte laat om wel of niet aan de slag te gaan met oude herinneringen.

***

Tijdens dromen, nachtmerries, spel of hobby worden er bij alle kinderen gedurende de jeugdjaren - helemaal vanzelf, door het leven te leven - onaffe vorige levens gladgestreken.

Onaffe rafels, zoals het onwaardig sterven als indiaan door ziekte tijdens gevangenschap in een reservaat, verwerkte ik door als puber alsnog 'de strijd aan te gaan met de blanken'. Vanuit Nederland 'vocht' ik - ditmaal door middel van brieven en artikelen te schrijven - voor mijn indiaanse 'broeders' in de USA, al was het ruim een eeuw later. Net zolang, tot het voor mij rond mijn 16^e levensjaar genoeg was.

Een hobby van een kind kan gewoon een hobby zijn, vanzelfsprekend. Maar probeer af en toe eens verder te kijken dan dit ene leven van nu. Dan gaat er een nieuwe wereld voor je open van miniatuur soldaatjes, cowboys, indianen en ridders. Luister eens met een ander oor naar kinderen als ze fanatiek opgaan in hun (verkleed)spel. Je zult verbaasd zijn over wat ze spontaan zeggen of roepen. Plaats hun uitspraken eens in een andere tijd...

Hetzelfde geldt voor volwassenen. Rare hobby's of merkwaardige verkleedbehoeften zijn misschien zo vreemd nog niet. Het ligt er maar net aan, aan welke personen, tijden of plaatsen iemand bijzondere herinneringen had. Positief of negatief.

Waarom gaan mensen fanatiek op in een (oude) rol? Waarom hebben ze juist afkeer van bepaalde rollen? Wat moet er nog afgerond worden?

Misschien is de enthousiaste *linedanser*, gehuld in een cowboy outfit met bijpassende hoed, ooit een echte cowboy geweest in een eerder leven. En de man of vrouw gekleed in suède indianenjas met franjes en bijpassende mocassins met kraaltjes, een indiaan(se). Ze hullen zich wellicht zonder dat zelf te weten in 'energie van vroeger', omdat ze zich er door gesterkt voelen of omdat ze nog met één been in het verleden vertoeven.

Aangename vorige levens en goede herinneringen kunnen voor de behoefte zorgen om je nu graag te willen uitdossen, net als toen.

Kwestie van anders kijken naar carnaval, verkleedpartijen en geschiedkundig rollenspel (*re-enactment*).

De *Western look*, gebaseerd op cowboy- en indianenkleding uit de periode van Het Wilde Westen (1865 - 1890) komt om de zoveel jaren terug in het modebeeld.

De Nederlandse inzending voor het Songfestival in 2012:
Joan Franka met het liedje *You and me*.

Is haar met trots gedragen, zelfgemaakte jurk en de veren
hoofdtooi onbewust geïnspireerd op een krachtig indianen-
leven?

Geen wonder dan dat deze outfit haar sterkt bij een
optreden.

7

VRIJE KEUZE OF GEVANGEN IN KLEDERDRACHT- KOSTUUM ?

Meggy is een vriendelijke, beschaafde vrouw met een rustige uitstraling. Haren zorgvuldig gekleurd en in de krul, het gezicht subtiel opgemaakt. Blouse, rok, panty's, pumps en handtas perfect op elkaar afgestemd. Wat ze zegt, formuleert ze weloverwogen.

Jarenlang was ze stewardess bij een luchtvaartmaatschappij, nu werkt ze in de gezondheidszorg.

Daarover zegt ze: “Vliegen vond ik heerlijk. Wat een vrijheid. Iedere keer pakte ik mijn koffer en daar ging ik weer.”

Onder deze volmaakte, welgemanierde buitenkant zit een andere Meggy: vrijwilligster in een sterfhuis, geïnteresseerd in alternatieve geneeswijzen en vorige levens. Ook een onzekere Meggy, die zich binnen relaties gevangen voelt.

Uitspraken daarover zijn:

“Ik blijf zo hangen op het randje: wel leven, niet leven.”

“Telkens verzand ik in mijn relaties en werksituaties. Vooral de laatste jaren is het erg zwaar geworden. Ik ga maar door en door.”

Voor ontspannende uitjes heeft ze geen puf meer over. “Ik val terug in moeheid. Alles voelt zwaar, ik heb geen energie meer. Waar komt dat vandaan?”

***

Tijdens het therapietraject behandelen we diverse oorzaken die haar houding ten opzichte van partners en werkomstandigheden verklaren. In één van de consulten gaan we verder terug in de tijd, op zoek naar waarom Meggy het leven als ‘zwaar’ en ‘beperkend’ ervaart.

Omdat ze nog steeds een voorliefde heeft voor vliegvelden en verre bestemmingen, starten we een creatieve visualisatie met als vertrekpunt luchthaven Schiphol.

Ik vraag haar de ogen te sluiten en te denken aan een nieuwe, pas aangebouwde vertrekhal bij onze nationale

luchthaven, waarvandaan denkbeeldig vluchten vertrekken naar haar vorige levens.

Of het nu aan het woord haven ligt of niet, binnen de kortste keren verdwalen we in de mist en zegt Meggy: “Ik zie mezelf in een houten roeibootje.” Schiphol, vertrekbanen en vliegtuigen zijn in de mist verdwenen.

“Ik ben aan het roeien in een vissersbootje. In een sloot, midden in de natuur. Koeien, weilanden, wuivend graan.”

Naarmate ze de omgeving beter beschrijft, verdiept haar concentratie. Toch lijkt ze doelloos te roeien.

Een beetje richting geven dan maar...

“Stel je eens voor dat er plotseling mist komt opzetten. Hele fijne mistnevel die bestaat uit piepkleine gouden sterretjes. Sterretjes die om je heen wervelen, je optillen en mee omhoog nemen, hoger en hoger... en als je weer naar beneden daalt en de mist optrekt, bevind je je in een andere tijd en plaats. Een vorig leven waar jouw gevoel vandaan komt ‘te blijven hangen’, een leven dat je als ‘zwaar’ ervaart, waar je ‘zoveel moeite moet doen’.”

Als Meggy neerdaalt, ziet ze een vermoeide, oude, uitgezakte vrouw op een houten bankje zitten, op een grote begraafplaats.

“Ik zie een heel oud kerkje. Allemaal graven. Ik ben in klederdracht. Schevenings? In ieder geval uit de visserswereld.”

“Welk gevoel overheerst?”

“Zwaar. Ik ben zo moe. Ik heb een heleboel mensen verloren. Mensen verliezen, je weet dat dat erbij hoort, maar het is zo zwaar.”

De vissersvrouw (begin 1800) is opstandig naar haar eigen geloof toe. “Het is een zwaar geloof, het benauwt me. Beperkingen, geen vrijheid. Ik zet me ertegen af, maar dat is nutteloos. Je baart kinderen en je staat ze even hard weer af.”

Haar leven speelt zich af in en rond de haven van Scheveningen.

“Ik ben alleen over, eenzaam. Ik heb drie zoons gebaard, allen dood, twee op zee, een na de geboorte. Het is een deel van het leven, het hoort erbij.”

“Is er een moment in dat leven dat je gelukkig bent?”

“Vroeger speelde ik op het strand. Tot ik 13, 14 jaar was, was het leuk, daarna zwaar. Meehelpen in het huis-

houden, een dienstje (*). Vader overleed, ik raakte mijn vrijheid kwijt. Daarna getrouwd, omdat ik vrijheid wilde.”

Het vrijheidsgevoel waar ze op hoopt, komt niet. Haar eerste kind verliest ze na de geboorte.

“Bij de volgende zwangerschap heb ik angst mijn kind weer te verliezen. Het leven is zwaar, moeilijk. Ik zit gevangen in een keurslijf. Ik heb moeite met al die ideeën over het zondige, oordeel en veroordeling. Dit alles hangt als een molensteen om mijn nek.”

“Wat neem je je voor?”

“En maar doorgaan, en maar doorgaan.”

“Want?”

“Dan loopt het iedere dag tenminste nog een beetje.”
Meggy slaakt een diepe, wanhopige zucht.

We keren terug naar de beginsituatie: de begraafplaats waar de oude, vermoeide vrouw op een bankje zit.

“Alles is weg. Kinderen. Man. Ik zit op het kerkhof bij de graven. Ik kom daar allang. Bezoek hun graven, al twintig, dertig jaar. Ik wil eigenlijk alleen maar dood, alles staat me tegen.”

Haar oude lichaam voelt vermoeid aan. Zwaar, loodzwaar. Sombor en verdrietig kijkt ze omhoog naar de lucht waarin zeemeeuwen vliegen.

“Ik zou dit alles achter me willen laten, ik zou willen vliegen net als die vogels, het laten gaan... meegaan op de wind, los van alles, dan kan ik weer ademen... Als er een god is, mag ik dan nu gaan?”

Het hart van de oude vrouw begeeft het. Haar lichaam zakt een beetje opzij op het bankje. Ze is dood.

(*) werken als dienstmeid

De oude vissersvrouw hoeft niet te blijven hangen ‘op het randje van wel leven, niet leven’, zoals Meggy in het begin verwoordde.

“Wat heb je nodig om afscheid te kunnen nemen van dat lichaam?”

“Iets goeds. Al die zware dogma’s, al die geboden en verboden. Alles wat ze liefhad is haar ontnomen. Haar vader, haar kinderen, haar echtgenoot. Ze wil ervaren dat liefde sterker is dan alle dogma’s. Liefde is energie die blijft voortbestaan, over de dood heen.”

Pas wanneer Meggy via een aanvullende visualisatie in contact komt met haar overleden man en kinderen uit het leven van de vissersvrouw, maakt de zwaarte in haar lichaam eindelijk plaats voor een lichter, blijer gevoel.

“Bevrijdend...”

Meggy opent langzaam haar ogen en komt weer bij haar hedendaagse positieven.

“Dus waar die oude vissersvrouw op het einde van haar leven zo naar verlangde, vond je in je leven nu, in je werk?”

“Huh?” Haar wenkbrauwen schieten vragend omhoog.

“Je werk bij de luchtvaartmaatschappij.”

Een stralende lach verschijnt op haar gezicht als ze antwoordt: “Vliegen als een vogel... ja.”

“En wat dacht je van je werk in de stervensbegeleiding?”

“Hoezo?”

“Je vertelde me een keer dat je makkelijk met mensen praat als ze op het randje van de dood verkeren. Dat je ze graag helpt loslaten. Als iemand sterft, gaat lichaamsenergie omhoog, ‘op reis’ naar een andere dimensie. Na een zwaar ziekbed kan dat bevrijdend zijn.”

Meggy herinnert zich een uitspraak uit haar jeugd die grote indruk op haar maakte: “Visite en vis blijven maar drie dagen fris.”

Ze kan er nu hartelijk om lachen. Echt iets voor een ex-vissersvrouw om te onthouden.

“Een aantal jaren geleden mocht ik uit een erfenis iets kiezen. Ik wilde per se een bepaald schilderij in mijn bezit krijgen. Nu begrijp ik waarom ik daar zo mijn best voor deed. Er staat een oude vissersvrouw in klederdracht op afgebeeld. Ik voelde me met haar verbonden, maar wist toen nog niet waarom.”

Ik geef Meggy het advies mee om niet ‘te verzanden’ in relaties en werk. “Ga er eens op uit om energie op te doen.

Wat denk je van een strandwandeling aan de Scheveningse kust? Lekker uitwaaien. Wind in je haren, zand tussen je tenen. Geniet van de zon, de wind en de vrijheid die je in dit leven hebt.”

Dit verhaal verscheen in iets gewijzigde vorm in het boek *Waarom Esther geen Robinson werd: 'Zo vrij als een vogel'*.

In bijna alle Nederlandse klederdrachten werden rode bloedkoralen als sieraad gedragen.

Niet alleen om de welstand aan te geven, maar ook omdat de rode kleur voor voorspoed en geluk staat. De draagster zou hiermee onheil kunnen afwenden.

Ook in andere delen van de wereld is bloedkoraal van oudsher een traditioneel sieraad.

Wanneer bloedkoraal op een gezonde huid gedragen wordt, glimt het. Op een droge en ongezonde huid worden de kralen dof van kleur.

Antieke bloedkoralen worden nog steeds gedragen door de jongere generatie, alleen op andere wijze.

Ook nieuwe sieraden van bloedkoraal - geïnspireerd op de klederdrachtsnoeren - vinden hun weg naar jonge kopers.

8

OUD ZEER GLADSTRIJKEN – PLOOIKRAGEN HATEN

Regelmatig krijgen cliënten inzichten dankzij een consult vorige levens. Er is dan geen sprake van reïncarnatietherapie, maar van ‘iets te weten komen’ uit een vorig leven. Informatie die verhelderend en probleemoplossend kan werken.

Zo kwam Samira (40) met een aantal vragen bij me, waaronder de volgende: “Waarom heb ik zo’n hekel aan strijken?” Hoewel ze thuis als kind nooit in het huishouden hoefde te helpen, had ze ‘zolang ze zich kon herinneren’ een grondige hekel aan de strijk doen.

Op haar 18^e ging ze het huis uit en zelfstandig een flatje bewonen. Van haar moeder kreeg ze toen nota bene een strijkijzer en strijkplank cadeau: “Omdat ze vond dat ik goed voor mezelf moest kunnen zorgen.”

Samira raakte beide attributen nauwelijks aan, kocht zoveel mogelijk kreuk- en strijkvrije kleding en vouwde het wasgoed gekreukt en al op.

“Van mij hoefde al dat gestrijk niet. Ik heb ooit één keer een witte blouse gekocht met plooitjes en vouwtjes. Vreselijk! Nooit meer!”

Was- en strijkgoed namen in hoeveelheid toe, onder meer dankzij de komst van man en kinderen in haar leven.

“Ik nam een werkster in dienst. Niet om schoon te maken, maar om het wasgoed voor ons gezin te strijken.”

Om mijn opmerking dat magnetiseren, aurahealing, vroeger strijken werd genoemd, kan Samira echt niet lachen. “Wat een stomme benaming.”

Telkens als Samira het over haar ‘hekel aan strijken’ heeft, zie ik een jong meisje voor me: in een andere tijd, lang geleden, in een piepklein washok. Opgestapelde lakens, witte schorten en mutsen om haar heen. Een meisje dat met ouderwetse ijzeren strijkijzers werkt, die op een gloeiend hete plaat boven een haardvuur worden verwarmd.

Als ik Samira dat vertel, zegt ze: “Hoe kun jij nou weten dat ik daarvan nachtmerries heb gehad?”

Dat kan ik inderdaad niet weten, want daarover heeft ze niets gezegd, maar zo nu en dan floepen beelden uit voorgaande levens van anderen bij mij gewoon in mijn hoofd tevoorschijn als ik mensen hoor praten, tenminste... als ik me goed concentreer op uitspraken die cliënten doen. Ik moet er wel mijn ‘derde oog’ voor inschakelen.

Ik vraag of Samira zich wil concentreren op 'strijkgoed' in combinatie met 'die zware ijzers'.

Wat levert dat voor emoties op? Wat voelt ze daarbij, denkt ze daarbij? Wat is er aan de hand als ze dergelijke gedachtes en gevoelens 'meeneemt, terug in de tijd?'

We komen in een leven terecht dat zich afspeelt tussen 1600 en 1700. Land onbekend. Het gebied doet Europees aan.

Een 6-jarig meisje, woonachtig in een kleine stad, verliest beide ouders door ziekte. Ze wordt door naaste familie in huis opgenomen, maar zodra ze kan werken moet ze in haar eigen onderhoud voorzien. Ze is 8 jaar als ze een onderkomen en een baantje in een weeshuis (armenhuus) krijgt.

Het meisje werkt van half vijf in de ochtend tot zeker tien uur in de avond. Dag in, dag uit, week in, week uit. In ruil voor haar werkzaamheden als vloerveegster en afwashulp krijgt ze eten en mag ze bij het overige personeel op zolder onder de hanenbalken slapen. Familie ziet ze niet meer.

Een half jaar later wordt ze bevorderd tot wasmeisje. Ze haalt water bij de pomp, sjouwt ketels, kookt water, wast lakens, schorten, mutsen en jurken, spoelt en hangt wasgoed op. Ze strijkt tot in de late avonduren. Met zware ijzeren strijkijzers, die op een binnenvuur worden verhit. Vooral plooiën persen in mutsen en geplooid kragen strijken vindt het meisje een heidens karwei. Het harde werken op zich is niet traumatisch, ze weet niet beter.

Op een dag krijgt ze de opdracht even op een pasgeboren baby te letten, tussen het vele strijkwerk door. Een bijzondere gebeurtenis want in het armenhuis ziet het meisje alleen volwassenen of wezen, ouder dan 6 jaar.

Het wasmeisje is verrukt over het bestaan van de baby en fantaseert dat het murmelende wichtje familie is, dat ze nu iemand voor zichzelf heeft om van te houden. Tussen de strijk- en waswerkzaamheden door gaat ze telkens kijken. De baby vindt ze zo lief!

En dan... opeens is de baby weg! Hoewel het meisje weet dat iemand gekomen is om de baby op te halen, weigert ze dit te geloven. Ze beschouwde het als háár kindje.

Werktuiglijk doet ze haar vele was- en strijkwerk. Plooiën in mutsen worden niet goed meer gestreken, ze brandt haar armen aan de zware strijkijzers, laat ketels kokend water vallen. Het meisje denkt alleen nog maar aan de baby. In haar kinderfantasie háár baby. Het liefst zou ze de baby willen zoeken, maar waar? Ze is ongerust, boos én verdrietig.

Een paar maanden later loopt het meisje een longontsteking op en blaast, oververmoeid van het vele werk dat gewoon doorgaat, haar laatste adem uit.

Dit oude verhaal ontrafelen, waarin strijken verbonden raakte met verlies en verdriet is niet hetzelfde als therapeutische herbeleving, maar zorgt wel voor een zelfde effect. Begrijpen waarom je ooit een hekel had aan strijken, waar dat mee te maken had, geeft inzicht. Weten waarom, lucht op. Bovendien geeft het een nieuwe kijk op strijken. Is strijkwerk in Samira's huidige leven net zo erg als toen?

Onbewust wilde Samira niet herinnerd worden aan pijn en verdriet/verlies, dat - volgens het wasmeisje - bij strijken hoorde. Strijken koppelde ze ooit aan hard werken en mensen verliezen, zoals haar ouders en de baby. Maar hiervan is bij strijken nu geen sprake meer.

Het ene inzicht leidde tot het andere. Samira mailde later: "Ik begrijp nu ook waarom ik klederdrachtmutsen haatte. Als kind ben ik met mijn ouders een keer naar een museumtentoonstelling geweest van oude ambachten en klederdrachten. In dat museum zag ik van die witte, kanten mutsen, vol met van die plooien. Ik werd gewoon niet goed, toen ik die mutsen zag! Geen wonder, daarvan heb ik er in dat vorige leven duizenden gestreken! Ik zal strijken nooit echt superleuk vinden, maar ik haat het niet langer en dat is al heel wat voor mij."

In de 16^e eeuw droegen welgestelde mannen en vrouwen een plooikraag; een ronde kraag van geplooid, fijn linnen batist.

Het maken en schoonhouden van deze kragen was een hele klus. De stof moest eerst gewassen en gesteven worden, daarna gerimpeld of met plooiën aan een boord vastgezet. Met warm gemaakte rondzetijzers werd de stof verder in vorm gebracht, een handeling die vaak moest worden herhaald om de plooiën mooi tot hun recht te laten komen.

Het dragen van deze 'molensteen'kragen begon aan het Spaanse hof, waarna de mode uitwaaierte over andere landen die onder Spaanse regeringsinvloed verkeerden.

In het begin van de kragenmode waren de kragen klein, stijf en gelijkmatig geplooid. Later werden de kragen groter, rommeliger van uiterlijk en vaker versierd met kant. Soms was er wel 15 meter batist nodig voor één kraag en hele grote kragen werden soms ondersteund met een metalen draadwerk.

Eind 1630 verdwenen de extreem grote kragen weer uit het modebeeld en werden ze vervangen door platte, liggende kragen van kant.

De van oorsprong Spaanse kragen zien we ieder jaar terug bij de Sinterklaasviering. Het fluwelen kostuum van Zwarte Piet (inclusief witte ronde kraag) is namelijk een persiflage op de dracht aan het Spaanse hof van lang geleden.

In 2009 bracht mode-ontwerper Jan Taminiau zijn inmiddels beroemde 'postzakkencollectie' uit. De bijzondere kraag van dit ontwerp, zie foto hieronder, hoeft in ieder geval niet te worden gestreken.

9

OVER SNEEUWBRILLEN EN BONT DRAGEN

Ontmoetingen met oude (ziels)bekenden kunnen heftige emoties oproepen, van liefde tot haat, van plezierig tot pijnlijk.

Kwam een liefdesrelatie in een vorig leven niet tot volle bloei? Wie weet kom je elkaar nu opnieuw tegen om alsnog geluk en liefde te ervaren.

Liep je ooit weg voor bepaalde verantwoordelijkheden en kon je de emoties niet aan? Misschien leer je daar nu, in je huidige leven, anders of beter mee omgaan.

Het ligt er maar net aan welke levenslessen je leert of welke karmische relaties in balans gebracht moeten worden.

Hoogsensitieve en/of paranormaal gevoelige mensen vinden het vaak de normaalste zaak van de wereld dat zij zich gebeurtenissen uit vorige levens kunnen herinneren. Zij herkennen wat sneller oude bekenden uit vroegere tijden.

Normaal gevoelige mensen moeten meestal wat meer moeite doen om bij ervaringen uit voorbije levens te komen, bijvoorbeeld via lichte trance of meditatietechnieken, maar ook zij herkennen regelmatig mensen uit vervlogen tijden gedurende regressiesessies.

Al zien personen er in dít leven anders uit dan toen, zielsenergie is op de een of andere manier herken- en voelbaar, soms aangevuld met gelijkende gelaatstrekken, gebaren of talenten en voorkeuren die herinneren aan voorbije levens.

Als reïncarnatietherapeute werk ik met cliënten die traumatische gebeurtenissen uit eerdere levens willen helen of afronden. Mijn eigen paranormale gevoeligheid gebruik ik daarbij om snel de juiste vorige levens te traceren en niet terecht te komen in levens die er minder toe doen. Cliënten willen immers graag vlug verder met hun huidige leven en zo min mogelijk tijd verdoen met therapie.

Informatie uit vorige levens, zoals weten waar je iemand van kent, kan boeiend zijn en inzicht verhogend werken op relationeel vlak. Dat hoeft niet direct 100% therapeutisch te zijn.

Zo kreeg ik zelf een keer tijdens een reïncarnatievisualisatie indrukken van een vorig leven waarin ik mijn huidige ouders 'tegenkwam'. Niet in de tegenwoordige dochter-vadermoeder-rolverdeling, maar in een andere gezins-samenstelling. Verrassend.

Op een zonnige zomerdag zocht ik antwoord op de vraag waarom ik pijn had aan mijn arm. Ik was helemaal niet bezig met de vraag uit welk leven ik mijn ouders zou kennen, maar 'ze' doken plotseling op in de beelden die ik voor me zag. Voor zover je van 'niet toevallig' kunt spreken, natuurlijk.

Hieronder een samenvatting van wat ik zag tijdens die visualisatie, die ik via mijn MP3-speler beluisterde, aangevuld met enkele inzichten.

Ik moet me een wereldbol voorstellen met landen waartoe ik me aangetrokken voel. Daarbij denk ik aan fijne, zonnige, warme vakantie landen. Bali, Mexico en Portugal.

Dat warme, zonnige gevoel verandert als ik me op mijn pijnlijke linkerarm en -schouder concentreer. De vingers van mijn linkerhand tintelen. Die arm voelt een beetje dood aan, koud.

Ik concentreer me opnieuw op de wereldbol. Of ik wil kijken bij welk land die tintelingen in mijn arm horen? Bij welk vorig leven?

Plotseling heb ik het gevoel naar de aardbol toe te worden gezogen. Noordelijk Europa komt dichterbij, daarna Alaska, de poolcirkel. Dacht ik daarnet nog aan zonnige vakantieoorden en warm weer, nu zie ik een koud en wit winterlandschap voor me.

Denkbeeldig zet ik mijn voeten stevig neer op de grond en bevind ik me in een witte, stille wereld. Overal sneeuw en ijs om me heen, voor zover ik kan kijken. Het is alsof ik een stevige, ijsskoude wind kan voelen. Grote sneeuwvlokken razen om me heen.

Wanneer ik de instructie krijg mezelf goed te bekijken en mijn lichaam te voelen, besef ik dat ik een man ben van gemiddelde leeftijd, type Inuït (*). Getinte huid, een gezicht met platte, schuine ogen.

(*) Inuit is de naam waarmee Eskimo's van Groenland en Canada zichzelf aanduiden. Eskimo's van Alaska worden Yupik genoemd. Het woord inuït is meervoud van inuk, dat mens betekent. Het woord 'Eskimo' wordt door sommige Inuits als beledigend ervaren, het betekent 'rauw-vlees-eter'.

Het voelt aan als honderden tot duizend jaren geleden. Voorovergebogen loop ik tegen de wind in over een besneeuwde ijsvlakte. Het is koud, heel erg koud. Overal sneeuw en ijs.

Van top tot teen ben ik gehuld in beigebruin gekleurde dierenhuiden. Het warme bont zit aan de binnenkant tegen mijn huid aan, suèdeachtige spul vormt de buitenkant. Ik heb een soort *moonboots* aan van dierenhuid, primitief aan elkaar genaaid met draadachtige dingen, ik vermoed pezen. Simpele, maar effectieve voet- en beenbescherming tot over de knie. Eenvoudige lichaamsbedekking voor borst en rug met daaraan vast iets wat lijkt op een capuchon. De randen van mijn capuchon zijn versierd met roodbruine vierkantjes. Aan mijn handen heb ik grove wanten, gemaakt van zachte, soepele dierenhuid. Voor mijn ogen draag ik een soort bril - gemaakt van bot? - met een dunne spleet erin. Bedoeld om in betere weersomstandigheden het te felle zonlicht te filteren, nu handig tegen de sneeuwvlokken.

Ik weet dat de vrouw met wie ik samenleef deze wanten met liefde voor me heeft gemaakt. Ze heeft mijn kleding versierd met diverse geometrische patronen. Als ik aan mijn vrouw en onze drie kinderen denk, voel ik liefde. Ik word warm van binnen.

We wonen in een onderkomen van gestapelde blokken ijs, een iglo die er vrij rommelig uitziet.

Ik ging er altijd van uit dat iglo's mooi rond waren en verbaas me over wat ik zie. Ik moet denken aan een leraar van de lagere school, uit mijn huidige leven. Ik hoor het hem nog zeggen: "Eskimo's gebruiken wel vijftien verschillende benamingen voor het woord sneeuw." Buitengewoon fascinerend vond ik dat.

Dat lijkt me nu volkomen logisch. Er is daar niets anders dan sneeuw, sneeuw en nog eens sneeuw. Wel handig als je de juiste status van sneeuw kent: zacht, hard, plakkerig, los, wit, geel, grijs, etc.

Als ik me een prettig moment moet voorstellen, zie ik mezelf in een innige omhelzing staan met mijn Inuït-vrouw. We wrijven onze wangen/neus tegen elkaar aan. Ik zie het mezelf doen. Warm, gezellig, vertrouwd. Voel haar neus tegen mijn wang en lach mijn spleet oogjes dicht. Wat een plezier! Onze beide hoofden dicht tegen elkaar, bontranden van onze mutsen wiebelen mee met onze hoofdbewegingen.

Plotseling weet ik ineens heel zeker dat mijn vrouw daar nu mijn vader is. Ze lijken qua uiterlijk helemaal niet op elkaar, maar ze voelen exact hetzelfde aan qua energie. Er schieten onmiddellijk allerlei gedachten door mijn hoofd heen. Mijn vader houdt enorm van koude landen, van Russische bontmutsen op zijn hoofd. Een muts die mij als kind fascineerde. Mijn vader, die me toen ik klein was, leerde dat Inuïts 'neuzen' als ze elkaar liefhebben. Ik zie mezelf in dit leven weer zitten in een kinderstoel, een jaar of twee oud. De kinderstoel is aangeschoven aan de eettafel. Mijn vader pakt de kinderstoel op, zet me met stoel en al neer voor het raam en zegt: "Kijk, buiten sneeuwt het. Allemaal vlokjes". Ik kijk, zo klein als ik ben, en staar naar de vallende vlokken. Het duizelt me. Al die witte dingetjes die naar beneden vallen. Ik probeer de vlokjes zolang ik kan te volgen bij het neervallen. Het is een van de vroegste jeugdherinneringen die ik heb.

Mijn vingers tintelen. Mijn linkerarm voelt dood aan. Daarop concentreren is moeilijk. Ik krijg het koud en ik ril. Ik bedenk me dat ik iedere winter precies wil weten hoeveel graden het buiten vriest. Tot op de graad nauwkeurig. Ik vind het een sport de buitenthermometer te raadplegen om te checken of ik goed geraden heb hoeveel graden het vriest. Meestal zit ik juist. Kwestie van oude ervaring?

Ik ben dol op afbeeldingen van ijskristallen en het lijkt het me al jaren interessant om in een ijshotel te overnachten. Slapen in een onderkomen van ijsblokken, hoe zou dat zijn?

Wat aan oude herinneringen uit het Inuïtleven bovenkomt, is minder aangenaam.

In een hevige sneeuwstorm ben ik op weg naar vrouw en kinderen met voedsel: vijf langwerpige vissen. Ik houd de

vissen stevig vast. Ze zitten in een mand, gemaakt van gevlochten zezen en buigbaar dun bot.

Het is van levensbelang dat ik voedsel breng naar mijn gezin. Door het slechte weer van de laatste weken kon ik er nauwelijks op uit om wat eetbaars te vangen. Onze voorraad gedroogde vis is bijna op.

Ik zie mijn lievelingsjas voor me, anno nu, suède met nepbont, en mijn leren wanten, van die lompe dingen. Geen vingermodel, maar slechts een uitsparing voor de duim. Met die jas en wanten aan vinden mensen me vaak op een Eskimo lijken.

Een enorm groot beest komt op me af! Een ijsbeer, gezien de witgele vacht. Hij heeft het op mij en mijn vissen voorzien. Honger, net als ik. Alleen is hij sterker, veel sterker!

Uit alle macht probeer ik mijn gevangen vissen te beschermen. Ze zijn van mij! Voor ons! Ons eten! Wanneer de beer zich opricht om mij aan te vallen, zet ik me schrap. Hij klauwt naar mijn vissen en raakt daarbij mijn linkerarm. Met zijn grote nagels scheurt hij mijn dierenhuidenkleding kapot.

Ik maak geen schijn van kans tegen de beer die twee keer zo groot is als ik en omdat ik mijn visvangst niet wil loslaten, klauwt hij sneller en vaker naar mijn arm. Mijn schouder kraakt. Ik schreeuw het uit van de pijn!

De sneeuw kleurt bloedrood. Tijd om daarop te letten heb ik niet. Ik denk alleen aan de vissen die ik niet af wil staan.

Elliptisch bewustzijn is een vreemd iets; het gevoel deels in het verleden en deels in het heden te vertoeven.

Beseffen wat er in een vorig leven gebeurde en tegelijk weten hoe zaken met elkaar verbonden zijn.

Zo 'weet' ik opeens waar mijn fascinatie voor gedroogde stokvis vandaan komt. Ik zal niet snel een stokvisgerecht eten, het lijkt me niet lekker, maar op vakantie in Portugal zag ik in een supermarkt een keer gedroogde stokvissen in een mand liggen en ik was er niet van weg te slaan. Als aan de grond 'genageld' bleef ik naar die stokvissen staren. Ik begrijp nu waarom...

Sneeuwvlokken, harde, koude wind. Mijn gewonde, bebloede lichaam ligt in de sneeuw. Achterover gevallen. De beer heeft de vissen te pakken. Hap, slik, weg. Alle vijf. Eten voor vrouw en kinderen. Eten waarvoor ik dagen onderweg was. Ik wil in leven blijven, wil niet sterven, maar door bloedverlies en de ijzige koude wind raak ik onderkoeld. Het sneeuwt nog harder dan eerst. Mijn linkerarm is het eerste deel van mijn lichaam dat totaal gevoelloos raakt. Ik zak weg in een koude slaap, ik sterf.

Mijn geest zweeft nog lang over de sneeuwvlakte. Vrouw en kinderen wachten tevergeefs op mijn komst.

Als ik me tot slot van de visualisatie voorstel dat er helende energie door mijn lijf stroomt, komt er eindelijk weer gevoel in mijn linkerarm van nu.

Diezelfde avond na deze visualisatie belde ik mijn ouders. Ze zijn na al die jaren dat ik in dit leven hun dochter ben wel wat van me gewend aan paranormale ervaringen, ook al zijn ze in de zeventig. Als eerste kreeg ik mijn vader aan de telefoon.

“Pap,” begon ik, “ik was in een vorig leven, lang geleden, een Eskimo en jij was mijn vrouw.”

“Zou best kunnen,” antwoordde hij. “Wacht, ik heb nu geen tijd. Ik geef je moeder even aan de lijn, kun je met haar verder praten.”

“Mam, weet je waar ik pap van ken? Ik was in een vorig leven een Eskimo en hij was toen mijn vrouw. Ik had vissen gevangen en was onderweg terug naar huis in een sneeuwstorm...”

“Ja,” onderbrak ze me, “en toen kwam jij zeker een beer tegen en die pakte je vissen af en toen hadden wij honger.”

Over het berenincident had ik niets gezegd. “Hoezo hadden jullie honger?”

“Dat verzin ik zo ineens.”

“Mam, verzin eens verder.”

Vrolijk vertelde ze: “Nou, je had natuurlijk een gezin waarvoor je moest zorgen en toen was ik vast een kind van jou en hadden we honger, omdat je niet meer thuis kwam. Opgegeten door zo’n beer die je onderweg tegenkwam. Ik hou helemaal niet van sneeuw en kou. Ik snap ook nooit waarom je vader die koude landen leuk vindt.”

Ik was er niet op uit om mijn ouders in een vorig leven te plaatsen als oude bekenden, ze doken ineens op. Mijn moeder als een van mijn kinderen van toen, mijn vader als mijn vrouw. Alle drie onthielden we iets uit dat leven, ieder op onze eigen manier.

Een week na deze visualisatie verdwenen de tintelingen in mijn vingers en het dode gevoel dat ik had in mijn arm, ook al was de geleide meditatie niet therapeutisch van opzet.

Blijer was ik met alle inzichten, die me duidelijk maakten waar een aantal voorkeuren van mij vandaan kwamen,

variërend van grove suède wanten en warme bontmutsen tot iglo's en ijskristallen.

Dat ik dit kinderjasje van nepbont - zie foto hieronder - zo schattig vind, is me nu ook helder. Het zijn vooral de nepberenoortjes die 't hem doen 😊.

Dit verhaal is in iets gewijzigde vorm eerder gepubliceerd in het tijdschrift *Spiegelbeeld* in 2011.

Al duizenden jaren geleden beschermden volkeren in sneeuwgebieden zich tegen de felle weerkaatsing van de zon op sneeuw en ijs om sneeuwblindheid te voorkomen. Inuïts deden dat door een 'bril' te maken van been uit het gewei van een kariboe. In het been maakten ze kleine spleetjes om er doorheen te kunnen kijken. Met leren riemen bevestigden ze deze 'sneeuwbril' om het hoofd.

In een veel later stadium (1800-1900) gebruikten jagers in sneeuwgebieden een houten bril, die ze met leren riemen om het hoofd vastmaakten. Deze houten bril was bol aan de buitenkant en hol aan de binnenkant.

Tegenwoordig gebruiken jagers in de poolgebieden moderne, gekleurde kunststof zonne- en skibrillen.

De Europese brillenindustrie liet zich een keer inspireren door de oude Inuit-oplossing. *Old meets new.*

10

HOERIGE KLEDING IS VAN ALLE TIJDEN

Journaliste Eveline (28) benadert me voor een afspraak, uit nieuwsgierigheid naar haar vorige levens en zoekend naar antwoorden op diverse levensvragen.

Tijdens een uitgebreid consult komen verschillende voorgaande levens van Eveline aan bod. Eén daarvan is een vorig leven als rijke, corpulente man in het oude Romeinse Rijk die zich uit verveling volgoot met drank en zich volpropte met eten. (*)

(*) In het boek *Hé, waar ken ik je van?* is dit vorige leven van Eveline opgenomen als verhaal, getiteld 'Vette Kameraadschap'.

De dikke man beleefde met zijn toenmalige beste kameraad, Evelines huidige vriend, vele schranspartijen. Deze vriendschap uit het verleden vormt de basis voor een goede, gelijkwaardige relatie nu, waarin een gezonde leefwijze centraal staat.

Momenteel is Eveline verre van dik. Ze is slank, heeft een knap gezicht, een gracieus postuur en ze oogt op en top vrouw.

Over relaties, vriendschappen, mannen en de liefde doet ze in datzelfde consult een paar opmerkelijke uitspraken:

- "Ik geloof niet in langdurende liefde."
- "Een paar jaar samen, langer kan ik niet beloven."
- "Mijn vriend en ik hebben het fijn samen. Andere mannen vertrouwen vind ik wat lastig. Ik ben snel achterdochtig, denk gauw dat een man me leuk vindt of iets van me wil."
- "Ik heb door hoe ik mannen moet verleiden en misleiden."
- "Volgens een vriendin gaan mijn ogen anders staan als ik in de buurt van mannen kom. Hoe komt dat toch?"

Over Italië, waar ze cursussen heeft gevolgd in verband met haar journalistieke werk in Milaan, zegt ze: "Ik houd van Italië als land en ik spreek de taal heel goed." Over Italiaanse mannen: "In Venetië en Florence hebben mannen een donkere bos krulhaar, mjam."

Wanneer ze doorbabbelt over mode en kleding, meldt ze: "Ik schrijf liever dan dat ik naai", doelend op haar journalistieke werk en zelf modieuze kleding maken.

Exact vanaf het moment dat ze het woordje 'naaien' heeft uitgesproken, zie ik Eveline van nu, die in een stoel rustig tegenover me zit, veranderen in een dame van lichte zeden uit lang vervlogen tijden: een verleidelijke prostituee die van 'naaien' houdt, maar in dit geval zonder kleding aan haar lijf. Evelines moderne boblijn is veranderd in een ander kapsel: zwart lang krulhaar, dat ver over haar blote billen valt.

Vervolgens zie ik dezelfde vrouw opnieuw, maar aangekleed. Ik schat haar ouder dan Eveline van nu. De vrouw maakt indruk op mannen en vrouwen, het is een dame met uitstraling.

Ze loopt buiten in de zon, in een straat die qua huizen en bruggen middeleeuws en Zuid-Europees aandoet. Italië? Haar lange, volumineuze rokpartij deint mee op haar sierlijke bewegingen.

Ze draagt een fluwelen japon, donkerpaars van kleur, met een strak bovenlijfje en een diep uitgesneden décolleté. Opbollende borsten zijn met dun kant bedekt. Vroeg middeleeuwse kledij? Het lange haar, deels bedekt met een kanten sluier, is gevlochten tot één dikke vlecht die aan een kant over haar schouder hangt. Ze lacht, straalt, lonkt... vooral naar mannen. Hoerig gedrag, maar bijzonder chic verpakt.

Wanneer ik deze prostitueebeelden ter sprake breng bij Eveline, begint het haar te dagen waarom zij meer dan gemiddelde moeite heeft met haar relaties tot mannen.

Een aantal van haar uitspraken zijn ineens niet meer zo vreemd wanneer je ze in het juiste kader plaatst, behorend bij een vorig leven, zich afspelend in een andere tijd en in een ander land.

***

Hieronder vertelt Eveline in haar eigen woorden over de inzichten die dit vorige leven haar bracht:

“De verleidelijke vrouw, de prostituee Caterina.

In mijn huidige leven lijkt ik niet ‘normaal’ te kunnen doen tegen mannen. Ik zie ze als flirtobject en mijn ogen veranderen volgens een vriendin zelfs van glans als ik met een man praat. Ik moet toch altijd even kijken of ik ‘iets’ in een man los kan maken.

Ik herinner me nog goed een toneelspel op een cursus die ik deed. Iedere keer als ik door een imaginaire draaideur

stapte moest ik een ander typetje spelen. Op het moment dat ik besloot als verleidelijke vrouw de draaideur uit te stappen, merkte ik mijn eigen verleidingskunsten op.

Ik zei iets tegen een jongen op een bepaalde, verleidelijke toon en keek hem daarbij recht in de ogen. De jongen tegenover me wist niet meer hoe hij het had en ik zag zijn mondspieren trekken. We waren direct uitgeacteerd en ik schaamde me ergens voor mijn gedrag, maar had er stiekem plezier in dat die kleine *move* zoveel effect had. Precies wat ik ook deed in een vorig leven in Italië, als prostituee.

Ik leef rond 1400, in Venetië. Daar volg ik een opleiding tot prostituee in een bordeel. Ik heb er echt lol in; mijn vrouwelijkheid leren gebruiken, seksueel aantrekkelijk zijn, mannen verleiden. Ik blijf een ster te zijn in het actespel. Aankijken, wegstaren, flirten. Verlegen oogopslag. En dan: praten. Uitlokken. Lachen om de grapjes van een man, maar ook zelf heel gevat zijn. Complimentjes maken en in zijn oor fluisteren... Ik ben chic, maar ook een beetje stout. Meestal heb ik niet lang nodig om een klant opgewonden te krijgen. Dat geeft wel een kick. Maar het beroep heeft ook een keerzijde. Het is zwaar werk en niet alle mannen zijn even leuk om mee te vrijen. Soms gruwel ik ervan. En dan toch maar acteren dat ik het leuk vind.

Een aantal keren worden mannen op mij verliefd. Dat hou ik af. Alhoewel, ik zorg dat ik ze net genoeg 'vlees' voorhoud zodat ze blijven komen en ik mijn huur kan betalen. Dat voelt niet heel goed, maar er moet brood op de plank komen.

Na drie jaar heb ik een goede naam opgebouwd. Regelmatig krijg ik complimenten over mijn vakkundigheid.

In die tijd gaat het gerucht dat er in Firenze nog meer geld te verdienen is. Naar Firenze ga ik. Ook op een ander vlak heeft mijn vertrek voordelen, want er is weer eens een man op mij verliefd geworden. Dit is een makkelijke manier om dit hoofdstuk definitief af te sluiten.

In deze nieuwe stad lijkt het me voor de wind te gaan. In het begin ben ik een beetje onzeker. Hier zijn meer prostituees, de concurrentie is groot, maar kennelijk ben ik mijn kunstjes nog niet verleerd. Ook hier word ik een aantrekkelijke vrouw gevonden.

Na nog een aantal jaren flink doorwerken wordt het werk steeds zwaarder. Ik ben ouder en bang dat ik mijn aantrekkelijkheid snel zal verliezen.

Na 15 jaar in het vak ben ik doodmoe. Ik doe veel minder moeite om mannen te verleiden dan vroeger en hou het bij mijn vaste klanten. Ik laat de mannen gewoon hun gang gaan met me. Waarschijnlijk is het in die tijd dat ik besmet ben geraakt.

Al snel krijg ik jeuk en blaasjes op mijn lichaam. Ik voel me ook koortsig, slap, duizelig en ik heb hoofdpijn. Op een gegeven moment kan ik echt niet meer. Op het dieptepunt van mijn carrière stuur ik zelfs van ellende halverwege *the job* een klant weg. Ik krijg het niet meer voor elkaar. Ik voel me een mislukkeling. Ik ben mijn gave kwijt, ik voel me oud.

Omdat ik me zorgen maak om mijn inkomsten, probeer ik - met veel tegenzin - nog klanten te vinden. Maar mijn

vroegere, vaste klanten heb ik weggejaagd met mijn negatieve en nonchalante houding. Het lukt niet meer. Mijn haar is dof, mijn ogen staan moe en er verschijnen vlekken op mijn lichaam waardoor ik mezelf met afschuw bekijk. Mijn jonge collega's zien er strak uit en hebben nog energie. Ik zie de verschillen en dat maakt me intens verdrietig. Ik wil alleen nog maar rusten.

Als een goede vriendin me op een dag opzoekt en me zo ziet, biedt ze me aan uit het bordeel te vertrekken en bij haar in huis te komen. Ik sputter niet eens tegen en snak naar rust voor mijn lichaam en ziel. Het is alsof alle levensenergie uit me is verdwenen.

Daar, in dat huisje van mijn vriendin ben ik bijna drie jaar lang. Ik doe niet veel. Ik help mijn vriendin waar ik kan, maar meestal ben ik te zwak.

Ik krijg blaasjes op handen en voeten, rug, buik en armen en vooral heel veel narigheid bij mijn genitaliën (*). Mijn lieve vriendin Paula kookt gelukkig voor me, dekt mijn koortsige hoofd en legt natte lappen op mijn jeukende wonden. Ik herken mezelf niet meer. Ik heb syfilis (**).

Het gaat steeds slechter met me. Af en toe maken we nog grapjes en vertel ik Paula anekdotes over de mannen die ik in mijn leven ontmoet heb. Ik haal herinneringen op, maar op een gegeven moment lig ik alleen maar in bed te steunen en kreunen met een verschrikkelijk pijnlijk lichaam. Ik ben op. Gelukkig blijft Paula altijd liefdevol voor me zorgen.

Ik ben daar gestorven in bed, in haar huis met de liefde van mijn goeie vriendin Paula om me heen.”

(*) Gen-Italië-n.

(**) Syfilis is een seksueel overdraagbare geslachtsziekte. Kenmerken: kleine zweren, vlekken op de huid, griepig gevoel, op den duur uitval van organen. Wanneer niet behandeld, leidend tot de dood.

Evelines opmerkelijke uitspraken over mannen, vriendschappen en relaties pasten precies bij gebeurtenissen van een paar honderd jaar geleden, maar ze horen niet langer bij haar huidige leven.

Om dit onderscheid extra goed tot haar door te laten dringen, vraag ik Eveline of ze wil noteren welke eigenschappen van Caterina ze wil behouden en welke ze in het verleden wil laten rusten.

Ze somt op:

“Caterina,

Ik behoud graag je vrouwelijkheid en kracht. Je seksualiteit en je vakkundigheid. Je passie en je humor, je gevoel voor taal. Je doorzettingsvermogen en je daadkracht, je zelfstandigheid en je warmte. Je handigheid, je sociale vaardigheden: het mooi kunnen verleiden met woorden en het gemak waarmee jij met mannen omging.

Ik neem afscheid van je onzekerheid, het onechte, de macht over mannen, de leugens en het toneelspelen. Ik wil geen trucjes meer, maar alleen doen wat goed voelt en echte, oprechte liefde naar anderen toe en naar mijzelf.

Ik mag succesvol zijn in mijn journalistieke werk zonder me zorgen te maken over de toekomst.

Ik wil dat mannen naar me toe komen om wie ik ben, niet omdat ik ze een leuk nummertje kan bezorgen.

Ik heb zoveel gegeven in dat leven, ik mag nu ontvangen van mannen zonder dat het ‘een vak’ is.

Ik mag genieten van seks in plaats van alleen de man te plezieren.

Ik hoef niet meer te acteren, ik mag nu mezelf zijn en genieten.

Ik mag de controle loslaten en me overgeven aan de man die ik lief heb.

Ik hoef mannen niet meer op afstand te houden, ik mag ze dichtbij laten komen.

Ik heb vertrouwen in de liefde in plaats van dat ik haar zie als beperking van mijn vrijheid en broodroof.

Ik heb vertrouwen in mannen, en mannen in mij, zonder addertjes onder het gras.”

Prostituee Caterina geloofde niet in langdurige liefdesrelaties, veel mannen met wie ze toen het bed deelde waren niet te vertrouwen. In dat leven liet ze de liefde niet toe.

Maar Eveline kan anders aankijken tegen haar huidige relatie. Haar vriend houdt oprecht van haar, zij houdt van hem. Hun relatie zou zomaar eens lang kunnen voortduren.

De zielsenergie die rond 1400 in Italië behoorde bij het lichaam van Caterina's vriendin Paula, bleek eeuwen later te huizen in het lichaam van Evelines huidige moeder.

Ze heeft nu een goede relatie met haar moeder, die onder meer gestoeld is op een liefdevolle vriendschap van lang geleden.

Wat het talent 'mannen om haar vinger winden' betreft... ach, soms kan Eveline het lonken niet laten.

Kennis en ervaring uit een prima bordeelopleiding van weleer is af en toe best handig in haar werk als journaliste in het nu om iets voor elkaar te krijgen. Het goede uit het prostitutieleven mag ze behouden, minder leuke herinne-

ringen als Italiaanse vrouw van lichte zeden mogen onder de zoden.

Dit verhaal is opgenomen als titelverhaal in het boek *Lichte zeden onder de zoden*.

Verleidelijke kleding laat vaak een gedeelte bloot van de borstpartij van de dame in kwestie. Zowel in de vroege middeleeuwen als in 2012.

11

WEER HELEMAAL 'IN': DE BEDELKETTING

Een journalist zei me ooit: "Iedereen is Cleopatra of Jeanne d'Arc geweest in een vorig leven. Dat kan niet, dus vorige levens bestaan niet."

Jammer, zo'n stellige uitspraak, want reïncarnatietherapeuten komen zelden beroemdheden tegen in vorige levens. In therapietrajecten werken we met klein en groot leed (trauma's) uit vorige levens. In negen van de tien gevallen gaat het om verwerking van sterfervaringen van arbeiders, boeren, huisvrouwen, soldaten en kinderen. Met hier en daar een regionale grootheid, een leenheer of vorst van een ministaatje. Of het handelt om mensen in dienst van grootheden of beroemde figuren. Tja, dienaren genoeg...

Therapeutisch gezien is het minder interessant om uit te zoeken bij vorige levens waar iemand precies woonde, hoe hij of zij heette of in welk jaar en welk land gebeurtenissen zich afspeelden.

Toch willen cliënten doorgaans wel informatie om een vorig leven te kaderen in tijd en plaats. Daarom doen therapeuten hun best vragen te stellen als: “Wat zie je?”, “Wat voel je?”, “Wat hoor je?”, “Waar ben je?”, “Hoe ziet je omgeving eruit?”, “Hoe zie jij eruit?”, “Wat heb je aan?” Dankzij kleding- of omgevingsbeschrijving kom je zo nog heel wat te weten.

Helaas zijn herinneringen subjectief en selectief. We onthouden vooral onaffe gebeurtenissen die ons emotioneel raken. Jaartallen of exacte familienamen zijn dan opeens van ondergeschikt belang.

Vorige levens van beroemdheden als Cleopatra of Jeanne d’Arc heb ik in alle jaren dat ik therapie doe in mijn praktijk nog niet voorbij zien komen. Wel vorige levens van mensen uit de oude Romeinse tijd, maar dan ging het om slavinnen, huisvrouwen, arena-vechters of legioensoldaten. En uit de tijd dat Jeanne d’Arc leefde, ging het om vorige levens van gewone burgers of soldaten van boerenafkomst die hooguit dienden in het leger dat Jeanne d’Arc ooit aanvoerde.

Toen ik eens een cliënt in therapie kreeg die in een vorig leven een hooggeplaatste SS-er in het Duitse leger (Tweede Wereldoorlog) was, en over de ins & outs van ‘beroemdheden’ kon vertellen, voelde deze cliënt zich absoluut niet geroepen deze ervaring van de daken te schreeuwen. Op ‘foute beroemdheden’ uit recente oorlogen zit niemand te wachten, hoewel een journalist dit vast interessant had gevonden.

In mijn boeken probeer ik wel altijd praktijkervaringen aan bod te laten komen die zowel slachtoffer- als daderlevens weergeven.

In elk leven leer je iets. De ene keer leer je omdat je beroemd of berucht was, de andere keer omdat je een doorsnee of simpel leven leidde.

De machtige Cleopatra leerde vast ook gewone zaken, zoals omgaan met intriges en liefdesaffaires. Jeanne d'Arc leerde vechten voor iets waarin ze geloofde.

Machtige, beroemde mensen zijn altijd in de minderheid. Van 'doorsnee' mensen zijn er des te meer. Dat was in oude tijden zo, maar nu ook. Gewone mensen, daarvan zijn er heel veel, en heel veel geweest. Hieronder een voorbeeldje.

***

Ella (35) is een paranormaal therapeute. Ze is heldervoelend, niet helderziend. Ze lacht zelf met het feit dat ze een hippe bril draagt met dikke glazen, want ze is erg slechtziend.

Zoals ze zelf zegt: "Mijn ogen zijn heel erg slecht. Ik zie weinig, maar ik voel wel alles."

Tijdens een consult kwam Ella terecht in een vorig leven in India, als bedelaar. Een nederig leven. Geen beroemdheid te bekennen in dat bestaan. Toch leerde ze ervan...

Ze schrijft daarover:

"Ik zag mezelf als bedelaar. Een man van in de dertig. Het voelde aan alsof dit leven lang geleden was gebeurd en ik denk dat het ergens in India was. Maar hoelang geleden of waar precies, dat weet ik niet.

Ik voelde dat ik een man was en voor een tempel zat, op de grond, en ik bedelde. Er was iets mis met mijn benen. Ik kon kruipen, niet lopen. Ik sleepte me op mijn handen van de ene plek naar de andere. Nooit ver van die tempel vandaan. Altijd bleef ik daar in de buurt. Dankzij de tempel had ik te eten.

Het kan zijn dat ik lepra had, want mijn gezicht en huid zagen er onsmakelijk uit. Vol met enge bulten. Mijn ogen waren slecht, volgens mij was ik praktisch blind. Ik zag slechts schimmen. Ik denk dat ik zo geboren was, bijna blind. Mijn reukvermogen werkte wel heel erg goed. Ik rook de lichaamsgeuren van de mensen die voorbij kwamen en ik rook het eten, meestal verse vruchten, dat ze als offer brachten naar de tempel. Als de tempelgangers klaar waren met hun offers en gebeden, kregen wij, bedelaars, de etensresten.

Er was voor mij één bijzonder moment in dat leven, een heel mooi moment.

Op een dag kreeg ik van een voorbijganger een vrucht. Ik weet niet eens wat voor vrucht het was, het voelde aan als een mango van nu. Een grote ovale vrucht, zonder stekels of blad. De vrucht rook zoet, heerlijk. Ik was er zo

blij mee! Gelukkig blij. Omdat het geen restoffer was, maar één vrucht, helemaal voor mij alleen. Zo blij had ik me in dat leven nog niet gevoeld.

Er waren heel veel bedelaars bij de tempel. Ik heb er jarenlang tussen rondgekropen en hield me in leven met wat ik kreeg aan voedsel van de offers voor de tempel. Heel soms kreeg ik van voorbijgangers een paar muntjes, maar ik had er geen idee van wat ze waard waren. Het geluid van schuivende muntjes tegen elkaar klonk vrolijk, hoopvol. Maar met die ene vrucht was ik pas echt blij. Vooral omdat die voorbijganger - die ik niet goed kon zien, het was en bleef een schim - speciaal de vrucht aan mij gaf. Ik weet niet waarom, maar ik voelde me op dat moment speciaal, alsof ik ertoe deed. Dat ik gezien werd.

Hoe dat leven ophield, weet ik niet. Misschien ging ik gewoon dood, ik was nogal mager en zal zeker weinig te eten hebben gehad. Maar dat ene moment van die vrucht, dat ben ik niet vergeten.

Als bedelaar leerde ik hoe belangrijk voelen en ruiken is. Misschien nog belangrijker dan goed kunnen zien.

Ik leerde mijn plaats kennen te midden van de andere bedelaars. Ik heb het vermoeden dat ik in een leven ervoor belangrijk was, voornaam, en dat ik dat leven niet waardeerde. Als bedelaar leerde ik mijn plaats kennen.”

Dit bedelaarsleven van Ella was eenvoudig en lichamenlijk beperkt. Hoewel bijna blind en gehandicapt, ervoer de man dat niet als storend.

Als bedelaar was hij dag in dag uit bezig met geur, reuk en etensresten zoeken om in leven te blijven. Zijn wereld was beperkt en desondanks prettig overzichtelijk. Overzichtelijker

dan Ella's huidige leven waarin ze als helder'voelende', slechtziende, paranormaal therapeute haar eigen plek in de samenleving probeerde te vinden.

Ella ontdekte waar haar voorliefde vandaan kwam voor het dragen van een 'bedel'ketting. Ze vond de naam van de ketting altijd leuker dan de bedeltjes zelf.

Bedelen had voor haar de associatie 'in leven blijven' gekregen. Ze vond het nu volkomen logisch waarom haar portemonnee in haar huidige leven altijd gevuld was met een grote hoeveelheid muntgeld. Papiergeld vond ze oninteressant, maar 'als muntjes rinkelden' werd ze blij en had ze het gevoel alles te kunnen kopen, ook al was de waarde van al die muntjes die ze 'meesleepte' heel gering.

Naar India op vakantie gaan, ze peinsde er niet over. Zei: "Al die zielige bedelaars die niet kunnen lopen." Dat was het enige beeld dat ze tot voor kort bij India had. Pas nu staat ze open om een ander India te ontdekken.

Een bedelketting is een ketting waaraan kleine voorwerpjes, de bedeltjes, kunnen worden gehangen.

Wie de ketting van dichtbij wil bekijken, om te zien wat er allemaal aan hangt, moet het kijken 'betalen' door er een nieuw bedeltje aan te hangen of beloven er eentje te kopen. Dit 'betalen om te kijken' wordt bedelen genoemd.

Ieder bedeltje verbeeldt een herinnering aan de schenker. De draagster van de bedelketting onthoudt meestal precies van wie welk bedeltje afkomstig was. In de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw waren bedelkettingen onder jonge meisjes erg populair.

Oorspronkelijke bedeltjes waren gemaakt van goedkoop materiaal zoals glas, later werd zilver populair.

De retro bedelketting uit de jaren '60 en '70 is weer terug in het modebeeld, tegelijk met de komst van een ultramoderne nieuwe variant.

In tegenstelling tot de kinderbedelarmbanden en -kettingen uit de jaren '60 en '70 worden de bedelarmbandjes nu veelal gedragen door jonge, modieuze vrouwen die ze als klein meisje soms ook droegen.

Bij wisselende kledingkleuren dragen ze een armbandje met bijpassende gekleurde kralen en bedeltjes die horen bij technologie van de jaren 2000: miniatuur mobieltjes, minipumps, rode lipstickjes en mini designerhandtasjes, in combinatie met halfedelstenen voor een spirituele uitstraling.

Workshops kralen rijgen en kettingen maken, schieten als paddenstoelen uit de grond.

De ouderwetse, zilveren bedelketting uit de jaren '60 en '70 wordt nu gedragen als vintage sieraad, al dan niet gepimpt met moderne bedels.

12

ALLERGISCH VOOR SCHAPENWOL

Caroline (26) werkt parttime als stewardess bij een vliegtuigmaatschappij. Tijdens een consult vorige levens komen aan de hand van haar vragen diverse vorige levens van haar aan bod.

Eén daarvan, een leven als schapsherder, geeft Caroline zicht op waarom ze zo houdt van 'vliegen in de lucht' en kijken vanuit het vliegtuigraampje naar prachtige 'schapenwolken' en haar verlangen naar een partner 'op de grond'.

‘In deeltijd vliegen’, zoals ze dit parttime stewardessenwerk noemt, herinnert haar onbewust aan een eenzaam leven als schaapsherder in de Alpen.

De herder verbleef lange tijd ‘boven’ in de bergen waar hij genoot van de natuur en zijn schaapskudde, maar voelde zich eenzaam ‘beneden’ in het dorp, omdat hij geen vrouw had.

Caroline beschrijft het zelf hieronder:

“Tijdens het consult bij Marianne kwam een vorig leven naar boven als schaapherder, door een soort visualisatie. Om dat leven van die man en de emoties goed los te laten, adviseerde Marianne me de gebeurtenissen op te schrijven. Het verdriet en weemoed in mij van die man kan dan beter slijten.

Ik was ooit eens een man die in de 19^e eeuw leefde in de Alpen. Mijn beroep was schaapherder en mijn schapen en honden waren mijn lust en mijn leven.

Mijn vader was ook schaapherder geweest. Mijn moeder was overleden toen ik klein was en ik ging altijd met mijn vader mee.

School niet afgemaakt, ik vond het niet leuk, ik werd gepest en was anders dan anderen. Ik was liever met mijn vader in de bergen met de schapen, die pestten mij gelukkig niet. We woonden in een klein huisje, een paar kilometer boven het dorp.

In mijn puberteit was ik erg verliefd geworden op een meisje in het dorp. Zij werkte in het kruidenierswinkeltje en was altijd aardig tegen me. Ik was erg verlegen en zij heeft nooit geweten dat ik van haar hield. Toen ik hoorde

dat zij ging trouwen was ik kapot van verdriet, maar kon dat met niemand delen.

Mijn vader overleed in een winter door een lawine toen ik 20 was en vanaf toen moest ik het helemaal zelf doen. De seizoenen kwamen en gingen. In de lente, als de sneeuw ging smelten, ging ik met de schapen de bergen in. Ik was lange tijd van huis en kon leven van wat de natuur me te bieden had.

In de winter zaten de schapen in de schuur en was ik meer thuis. Ik had geen vrienden, vulde de vaak eenzame uren met boeken lezen en soms ging ik naar het dorp als er muziek werd gemaakt. Van de wol die de schapen opbrachten, kon ik levensmiddelen kopen en wat spullen om het huis en de schuur op te knappen. Veel had ik niet nodig, ik was toch alleen.

Ik was tevreden met mijn leven, de schapen en de honden. Ik voelde me bevoorrecht dat ik in de mooie natuur in de bergen mocht leven.

Toch voelde ik me vaak eenzaam als ik ergens op een van de prachtige plekken in de bergen van het uitzicht

genoot, ik had het graag met iemand willen delen. Het verdriet over mijn ouders en de onbeantwoorde liefde kon ik aan niemand kwijt.

De jaren gingen voorbij en ik werd ouder en trager. In een winter kreeg ik een stevige longontsteking, waar ik ondanks de kruidendrankjes die ik zelf maakte niet van opknapte. Ik overleed eenzaam. Na een paar weken kwamen de dorpsbewoners er pas achter dat ik niet meer leefde.

De man had tijdens zijn leven veel verlangen/weemoed naar een familie, een vrouw. Maar hij kon ook erg genieten van de prachtige natuur. Hij had het zo graag alle twee gehad: een vrouw en gezin en de mooie baan als schaapherder in de prachtige natuur.

Mijn eenzame gevoel tijdens het vliegen als ik weer eens ergens op de wereld op een prachtige plek in een vreemde stad of in de natuur sta, kan met dit leven te maken hebben. Ook mijn verlangen naar deeltijd vliegen kan hiermee te maken hebben.

Ik hoop op iemand die bij mij past en ik wil deeltijdvliegen.

Dat dit leven naar boven kwam is geen toeval.

Ik kan me soms ergeren aan het gedrag van mensen dat ze als makke schapen allemaal hetzelfde doen. Als er één schaap over de dam is, volgen er meer... Ik noem mensen dan vaak schapen.

Ik ben altijd allergisch geweest voor schapenwol.

Mijn liefde voor de bergen, de natuur en skiën kan hier ook mee te maken hebben.

Ook kan ik erg genieten van schapenwolkjes in de lucht en schapen buiten in de natuur.

Schaapjes tellen als ik niet kon slapen, daar werd ik juist onrustig van.

Vroeger als kind gingen we met het gezin op vakantie naar Zwitserland. Ik was gefascineerd door alle kruizen die langs de weg en op punten stonden waar mensen omgekomen waren.

Tijdens mijn werk ben ik altijd extra lief en verzorgend geweest voor mensen die alleen waren.

Marianne zegt, dat ik vanaf nu anders zal gaan aankijken tegen alles wat met schapen te maken heeft. Dat als ik voortaan waar ook ter wereld op de grond of in de lucht schapenwolkjes zie, ik rustiger zal worden en het gevoel van 'ik moet iemand hebben', ik moet dit, ik moet dat, ik wil dit en dat, wat zal afnemen.

De schaapherder is eenzaam en met veel verdriet gestorven en ik heb het lang met me mee gedragen. Maar nu wordt het tijd om los te laten. Het past niet meer bij mij.

Ik verdien het om in dit leven nu gelukkig en echt mezelf te zijn. Rust in vrede lieve man, ik laat je los.... RIP."

In een latere mail voegde ze het volgende toe:

“Misschien is het leuk om erbij te schrijven dat ik me vaak het zwarte schaap van de familie heb gevoeld, omdat ik anders was...

Dat ik na het schrijven van het verhaal de tv aanzette en de nieuwe reclame van Tele 2 zag over Frank, het zwarte schaap dat zich altijd anders voelde en op zoek ging naar zichzelf, gitaar spelend de wereld over, ging studeren en pas toen hij bij Tele 2 ging werken echt zichzelf werd, zo grappig en best herkenbaar...

Dat ik al lang last had van mijn darmen en dat ik naar een internist in het ziekenhuis moest voor onderzoek, maar ruim drie weken moest wachten. Na inschakeling van zorgbemiddeling bij Zilveren Kruis kon ik een dag later bij dr. Schaap (!) terecht.

Dat ik een goedkoop speelgoedschaapje heb gekocht dat nu op mijn nachtkastje staat. Ik slaap steeds beter.”

***

Zelf had ik ook nog een bijzondere aanvulling. Nog geen half uur nadat Caroline na haar consult mijn praktijkruimte verliet, ging mijn telefoon over. Ik nam op.

Een oudere man, ik schatte hem zeker eind 70, begin 80 jaar oud, vroeg met bibberende stem: “Bent u de mevrouw die een advertentie heeft gezet voor schapenwol?”

Ik viel zowat van mijn stoel van verbazing en moest echt even goed nadenken. Ik? Een advertentie gezet? Voor schapenwol?

Tot ik - grijnzend van oor tot oor over deze bijzondere vorm van synchroniciteit - me herinnerde dat ik ruim drie jaar daarvoor (!) in het maandblad *Landleven* inderdaad een oproepje plaatste met de vraag of iemand schapenwol over had. Nooit meer wat op gehoord tot nu.

Caroline met een vorig leven als schaapherder was de deur nog niet uit of een oude Nederlandse schapenhoeder bood zijn wol aan...

Een mooi moment!

Schapevool is een natuurlijk product dat al eeuwen wordt aangewend voor het maken van allerlei soorten kleding. Van ondergoed tot bovenkleding, van mutsen tot sokken en alles er tussenin.

Wollen - zelfgebreide - kleding was hip in de jaren zeventig van de vorige eeuw, was een tijdje uit en is nu weer in opkomst.

13

GEKLEURDE INCA-KNOPEN EN MACRAMÉ

Met behulp van een meditatie- of visualisatieoefening kun je zelf herinneringen tevoorschijn toveren uit je onderbewuste. Ik gebruik expres het woord toveren want voor veel mensen lijkt het daarop.

Sommigen vinden vorige levens onzin, verzinsels, hersenspinsels of een *trick of the mind*. Wat mij betreft zijn vorige levens reëel, gewoon, een gegeven.

Ik weet niet beter dan dat ik nu leef, maar al vele malen eerder heb geleefd. Of anders gezegd, met mijn zielsenergie in andere lichamen zat, in andere tijden en andere plaatsen. Al die eerdere ervaringen vormden me tot wie ik nu ben. En

ook nu ben ik slechts zielsenergie in een vrouwenlichaam, net zolang tot mijn huidige zielsverpakking, mijn lichaamsjas, er mee ophoudt.

Wanneer je nieuwsgierig bent naar voorgaande levens en amper problemen hebt in je leven nu, dan zijn regressie-oefeningen 'terug naar een vorig leven' een prima middel om informatie te vergaren. In het gunstigste geval krijg je diverse beeldfragmenten te zien uit eigen voorgaande levens, in het slechtste geval 'zie' je niets.

Dergelijke visualisatieoefeningen bevatten voornamelijk visuele instructies. Is je beeldend vermogen zwakker dan je andere zintuiglijke waarnemingen (horen, voelen, weten, ruiken, proeven) dan werken deze oefeningen op CD of op een MP3 minder goed.

In dat geval is een reïncarnatietherapeut inschakelen, die rekening houdt met persoonlijke representatievoorkeuren bij vraagstelling en trancediepte, een optie.

Hieronder een voorbeeld van wat zo'n regressievisualisatie tweeweg kan brengen.

***

Volgens de hypnotiserende stem van Brian Weiss (CD *Regression to Times and Places*) moest ik me voorstellen dat ik in een prachtige tuin liep. Een tuin met mooie planten, bloemen, fonteintjes en marmeren bankjes.

Dat was niet zo moeilijk, dat kon ik me best voorstellen. Omdat Brian Weiss sprak over marmeren bankjes en een groot gebouw met pilaren in deze denkbeeldige tuin, dwaalden mijn gedachten af naar het oude Griekenland. Ik dacht aan schitterende tempels, hoge zuilen, witte

gewaden... tot ik ineens zijn stem weer opving. Ik moest me een grote spiegelwand in de tuin voorstellen waarop jaartallen werden geprojecteerd. Uit die jaartallen zou ik mogen kiezen en als vanzelf toegang hebben tot voorgaande levens.

Brian Weiss noemde het jaar 1850. Ik zag niets en sloeg aan het hoofdrekenen. In voorgaande levens was ik gestorven in de Tweede én in de Eerste Wereldoorlog, hoe oud was ik dan geweest in 1850?

Hij was al verder. Noemde 1700.

Weer niets. Hè, verdorie.

De stem noemde het jaartal 1500.

Late middeleeuwen, dacht ik. In die periode had ik meerdere levens gehad, maar welke ook al weer? Ik zag niets. Irritant.

500.

Weer niets. Alles blanco.

Ik probeerde me te concentreren op het ontspannende achtergrondmuziekje van de CD, terwijl de stem rustig verder ging.

Tringgggg, tringgggg! Mijn mobieltje, ergens in de verte. Stom. Vergeten uit te zetten.

De stem ging verder. Ondanks een tweede belsignaal en daarna gepiep van een inkomend sms-berichtje ving ik zinnen op over *healing light* en *beautiful crystals*. Waar bleven die vorige levens nou, die ik zou zien?

Ik dwong mezelf tot beter opletten. Wat zei Brian Weiss precies?

Oh, hij sprak over lichamelijke kwalen en helend kristallicht. Welke plek van je lichaam helend licht nodig had. Lekker Amerikaans, dacht ik. Beetje *healing light* sturen vanuit de kosmos en klaar. Toch dacht ik aan mijn longen. De laatste weken had ik last met ademen. Opnieuw dwaalden mijn

gedachten af, tot ik de stem hoorde zeggen dat ik vrij was zelf te kiezen in welk land en in welk vorig leven ik terecht zou komen. Ha! Ineens zag ik wel wat!

Een mooi vergezicht. De *Machu Picchu*. Het meest algemene plaatje dat in alle reisgidsen te vinden is.

Hoorden daar Inca's of Maya's bij?, vroeg ik mezelf af. Even was ik kwijt in welk land die *Machu Picchu* lag. Mexico? Peru?

En toen ging het heel snel. Heldere beelden, lichaams-sensaties...

Ik sta na te hijgen. Mijn ademhaling gaat moeizaam. Ik denk: wat een prachtig uitzicht! Vanaf grote hoogte zie ik de *Machu Picchu* liggen.

Wolkenslierten. IJle lucht.

Mijn longen piepen, in mijn verbeelding, niet in het echt. Zou ik hier ter plekke dood neervallen? Dit kan mijn hart niet aan. Ik heb te lang en veel te hard gelopen.

Ik voel en weet dat ik een man ben, een boodschapper, een renner. Een indiaan, in de bloei van mijn leven.

Vanaf grote hoogte zie ik in de verte beneden kleine mensjes bewegen tussen de stenen behuizing. In het piepklein zie ik de toegangspoort waar ik doorheen moet om thuis te komen en om de boodschap af te geven die ik bij me draag.

Ik zou de grijze, gladde stenen van de poort aan willen raken. Thuis willen zijn. Daar beneden. Maar dat ga ik niet meer halen.

Ik kan geen stap meer verzetten. Mijn benen trillen van vermoeidheid. Ik zou willen dat ik met mijn handen over

de rechte groeven van de grijze, grote steenblokken kan gaan. De hoofdboort. Ik moet het halen, maar dat lukt me niet meer.

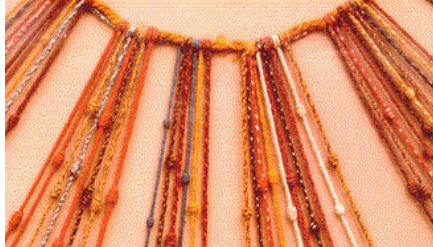
De afdaling kan ik niet volbrengen. De lucht is te ijl, ademen gaat zwaar. Ik ben doodop. Heb veel te lang en veel te hard gelopen.

De renner die het laatste stuk van het traject op zich zou nemen was er niet. Ik moest zijn kilometers erbij nemen. Dat was veel te zwaar, zelfs voor een goed getrainde looper zoals ik. De boodschap die ik moet afgeven was zo belangrijk dat ik besloot zijn traject erbij te nemen. Ik ging door met rennen, terwijl het een bijna onmogelijke inspanning was.

Met mijn linkerhand bevoel ik het stoffen pakje dat ik bij me draag. Ik weet dat daarin de boodschap zit, bestaande

uit kunstig gevlochten, gedraaide en geknoopte strengen
koord. Kleurrijk. Net zoveel kleuren als verwerkt in mijn
kleding. (*)

Als ik naar mijn eigen kleding wil kijken, zie ik alles om me
heen draaien. Duizelig. Ik krijg geen adem meer. Pijn-
scheuten in mijn borstgebied. Piepende longen. Mijn hart
kan het niet aan. Het stopt met kloppen.
Ik was een Inca-indiaan, niet ouder dan een jaar of 30.

Voor ik meer kon zien - ik werd net nieuwsgierig! - over
wat voorafging aan het bovenbeschreven moment en
wat de boodschap inhield die ik over moest brengen, was
de stem op de CD bezig met de afronding van de
visualisatie... Jammer!

(*) Guipu's zijn koorden, door Inca's gebruikt, om allerlei informatie weer te
geven. Te vergelijken met een soort van schrift. Tot op heden is het nog niet
volledig ontcijferd omdat de codering complex is, gelijkend op een
computerprogrammering. Codering gebeurde via draden en knopen.
Mogelijkheden: type materiaal, wol of katoen, kleur van de draden, de plek
waar de draad geknoopt werd, hoog/laag/voor/achter, de wijze waarop de
knoop gelegd was ten opzichte van de draad en de vorm van de knoop, s- of
v-vorm.

Diezelfde avond dacht ik na over wat ik had ‘gezien’ tijdens de visualisatie en in een flits schoot er door me heen: ‘Hardlopers zijn doodlopers’.

Als ik marathonlopers op televisie zie in een sportprogramma, denk ik steevast: Die lui zijn gek! Naar mijn mening kan zo’n loper zo dood neervallen.

Ik begrijp nu waar die gedachte vandaan komt. Langeafstandsrenners doen me onbewust denken aan de doodservaring als Incabooschapper.

Een vriendin van me gaat binnenkort op wandelvakantie naar Peru. Ze is van plan onder andere de oude Incaroute af te leggen naar *Machu Picchu*. Ik kan me niet voorstellen dat zoiets leuk is. Mijn grootste bezorgdheid: zou ze geen last krijgen van die ijle lucht?

Op de basisschool vond ik handwerken ontzettend stom, behalve macramé, een touwknoopvariant. Macraméknoepen vond ik leuk om te maken, spannend, ik vond het net geheimschrift.

Pas bij het Googlen naar afbeeldingen van Incabooschappers, *Chasquis* genaamd, ontdekte ik het bestaan van *quipu's*, het Inca-alfabet in touwknoopvariant. Dat zette mijn voorliefde voor macraméknoepen ineens in een ander licht.

In meerdere voorbije levens heb ik geleerd ‘iets over te brengen aan anderen’. Niet altijd met het door mij gewenste resultaat. Voorbeelden daarvan verwerkte ik onder andere in mijn roman *Boodschappenmeisje*.

Als Inca-renner lukte het me niet de touwboodschap op de juiste locatie te bezorgen. Zou ik daarom bij het verzinnen van de romantitel *Boodschappenmeisje*, onbewust gedacht

hebben aan de Inca-boodschapper? In de hoop dat het bij een vrouwelijke boodschapper beter af zou 'lopen'? Zoveel inzichten, dankzij het beluisteren van één CD van Brian Weiss. Dat zouden toch meer mensen moeten weten... dat zou ik toch over moeten kunnen brengen... in een verhaal als dit?

De dag na deze visualisatie, waarin ik de beelden zag van de Inca-renner die dood neerviel, deden mijn longen minder zeer. Toeval? Of hoefden mijn huidige longen geen boodschap meer over te brengen?

Wat was er eerder: kip of ei? De een zal zeggen, ach, herinneringen aan vorige levens zijn niet echt. Verzonnen. Foto's van de *Machu Picchu* staan in iedere reisgids, de geschiedenis van de Inca's vindt iedereen interessant. Je bent beïnvloed door wat je ooit zag, las of hoorde.

Een ander zal zeggen: je had een vorig leven als Inca-indiaan. Het alfabet dat je toen gebruikte om boodschappen mee over te brengen verliep via gekleurde, geknoopte touwtjes. Logisch, dat je als gevolg daarvan macraméknopen intrigerend vond. Logisch dat je daarom bezorgd bent om het wel en wee van marathonlopers, die in jouw ogen zomaar ter plekke dood neer zouden kunnen vallen.

Gelukkig mogen we in Nederland anno nu zelf kiezen wat bij ons past. Ik kies graag voor de vorige-levens-variant. Voel je echter vrij om er anders over te denken.

Inca's gebruiken felle kleuren. Vroeger en nu.
Deze vrolijke kleuren vinden we nog steeds verwerkt in
zomerkleding in Europese landen.

14

BLACK IS BEAUTIFUL - GEEN JURK MEER DURVEN DRAGEN

Charlotte (47), auteur van romans en artikelen voor diverse tijdschriften, consulteert me eens in de paar jaar. (*) Ditmaal om 'iets uit te zoeken over iemand'.

Tijdens een redactievergadering van *freelancers* voor één van de tijdschriften waarvoor ze schrijft, ontmoette ze een man die ongekend heftige gevoelens bij haar losmaakte. Daarover zegt ze: "Ik begrijp er niets van. Die man, Stefan heet hij, is woest aantrekkelijk. Toch vind ik hem tegelijker-

(*) Andere verhalen van Charlotte zijn opgenomen in het boek *Waarom Esther geen Robinson werd*.

tijd een engerd. Hij strooit met complimenten, noemt iedereen schatje of liefje. Ik zou zo voor hem kunnen vallen, maar als hij mij recht aankijkt, krijg ik de rillingen van zijn koude ogen.”

Sinds Charlottes ontmoeting met Stefan, is ze van slag. Ze slaapt slecht en piekert 's nachts veel.

“Ik denk regelmatig hoe het zou zijn om een kind van hem te krijgen. Belachelijk natuurlijk! Ik ben al jaren gelukkig getrouwd, wil helemaal geen kinderen, al helemaal niet van hem. Toch, als ik hem zie, gaat mijn hart tekeer en sta ik te trillen op mijn benen.”

In de wandelgangen hoorde ze dat Stefan een nogal vrije opvatting heeft over seksuele relaties. “Hij schijnt een hoerenloper te zijn. Dat zou me niets moeten doen, maar toch maak ik me daar druk over. Ik wil niets met hem beginnen, en toch krijg ik hem niet uit mijn hoofd.”

Tijdens het consult wil Charlotte antwoord op vragen als:

- “Ik moet hem kennen uit een vorig leven, dat kan haast niet anders. Maar wáár ken ik hem dan van?”
- “Waarom reageer ik als een verliefde puber terwijl het echt mijn type niet is? Ik vind hem zelfs eng.”
- “Waarom krijg ik koude rillingen als hij naar me knipoogt en me ‘schatje’ noemt?”
- “Ik denk steeds aan kinderen krijgen als ik hem zie. Maar ik wil helemaal niet zwanger worden. Zwanger worden is wel het laatste wat ik wil op mijn leeftijd. Waarom krijg ik buikpijn als ik daar aan denk?”

Goed dat we het consult digitaal opnemen, zodat Charlotte dat wat we bespreken thuis in alle rust nog eens kan beluisteren, want haar emoties zijn ongekend heftig wanneer ze over de 'woest aantrekkelijke Stefan' praat. Zo kent ze zichzelf amper.

Terwijl ik in grote lijnen vertel welk vorig leven aan de ontmoeting met Stefan ten grondslag ligt, krijgt Charlotte een paniekaanval en diverse huilbuien. Halverwege ons gesprek wordt ze, zoals ze zelf zegt 'zomaar ineens ongesteld', moet ze naar de wc en zit daarna trillend op de stoel tegenover me.

Al haar lichamelijke en emotionele reacties hebben betrekking op een voorgaand leven dat zich afspeelde ten tijde van de Amerikaanse Burgeroorlog (*), om meer precies te zijn: een verkrachting van een jonge negerin - Charlotte nu - door een blanke man - Stefan nu -, met een zwangerschap tot gevolg.

De pijnlijke gebeurtenissen samenvatten tot een compleet verhaal, is de opdracht die Charlotte mee naar huis krijgt. Ze verwoordt dat voorbije leven van hen als volgt, in briefvorm:

"Beste Stefan,

Ik schrok van je aantrekkingskracht toen ik je de eerste keer zag bij de redactievergadering. Helemaal toen je me indringend aankeek en me een vette knipoog gaf. Je noemde me 'schatje', alsof ik een sexy ding was waar je achteraan wilde gaan. Flirten vind ik best, maar ergens

(*) De Amerikaanse Burgeroorlog vond plaats tussen 1861 en 1865 in de Verenigde Staten van Amerika en werd uitgevochten door de noordelijke staten (de Unie) enerzijds en de afgescheiden zuidelijke staten (de Confederatie) anderzijds. Er vielen naar schatting 618.000 doden. Bron: Wikipedia 2010.

werd ik bang van je ijsskoude blik die er achter het geflirt schuilging.

Daarna lag ik 's nachts uren wakker, wekenlang. Piekeren, piekeren, piekeren. Die staalblauwe ogen van je leken me overal te achtervolgen en ik begon me van alles af te vragen, maar vooral: waar ken ik je van?

Ik had je nooit eerder ontmoet, er moest iets ouds tussen ons zijn, maar ik kwam er in mijn eentje niet achter. Ik ben naar een reïncarnatietherapeute gegaan. Jij zult zaken als vorige levens vast flauwekul vinden, maar ik wist gewoon dat er meer aan de hand was. Dat die ontmoeting van ons een herhaling was, van iets van lang geleden. Ik kon er alleen niet zelf de vinger op leggen hoe het precies zat. Ik vond je woest aantrekkelijk en tegelijkertijd was ik bang van je.

Nou Stefan, hier komt wat ik nu weet, het betreft een vorig leven van ons allebei.

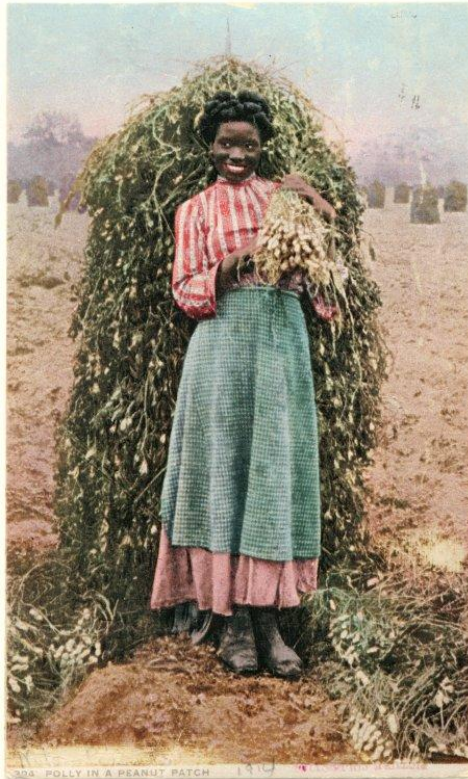
Ik was een jong zwart meisje, jij een blanke soldaat in blauw uniform, ten tijde van de Amerikaanse Burgeroorlog. (*)

Ik was halfvrij, bijna slavin af, en je sprak me aan op een groot feest in een landhuis, waar ik moest bedienen.

Het landhuis had wat weg van die oude film *'Gejaagd door de Wind'* (**). Ik sjouwde met van die grote zware, zilveren dienbladen. Jij gaf me een vette knipoog en noemde me *'A lovely little lady'* en naïef als ik was, dacht ik dat je me leuk vond. Ik was ongeveer 16 jaar oud en vond je charmant.

(*) Tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog droegen de soldaten van 'De Unie' een blauw uniform.

(**) De beroemde speelfilm *'Gone with the wind'* uit 1939 gaat over een fictieve plantage in Georgia in 1861, als de Amerikaanse Burgeroorlog uitbreekt. Spelers: Clark Gable en Vivien Leigh.

Jij (hoe oud was je? 30? 40?) wilde met me afspreken na het feest, als ik klaar was met mijn serveerwerk, achter op het land in een van de graanschuren, en ik dacht: iemand die me lief vindt en knap, dat gebeurt niet vaak. Normaal zorgde ik voor het voeren van de biggen en de kippen. In het grote huis van de blanken kwam ik zelden. Voor dit feest, waar ik moest bedienen, had ik voor de

uitzondering nette kleren aan, een simpele, zwarte jurk met een kraakhelder wit schort aan de voorkant.

We spraken uiteindelijk af voor de dag erop en na mijn werk ging ik bijna huppelend weg van het grote huis, naar onze hut waar ik met mijn vader woonde. Onze hut stond honderden meters van het grote landhuis vandaan, bij de andere schuren. Mijn vader verzorgde er vee, de paarden en de honden voor de jacht.

Jij was maar net op tijd voor ons afspraakje, waarschijnlijk was je 't bijna vergeten, zoals ik er nu naar kijk, en dacht je er pas op het laatste moment aan. Kwam je daarom te paard aanstuiven in plaats van te voet?

In de graanschuur, die leegstond want het oogsten moest nog beginnen, pakte je me vast, aaide over mijn wang en zei weer: '*Such a lovely lady*', net zoals op het feest. Meer zei je niet. Ik voelde me vereerd, blij. Een blanke man die mij, een negerin, mooi vond...

Mijn hart bonkte in mijn borstkast, vlinders fladderden in mijn buik. Ik kon amper wat terugzeggen want je kuste me hartstochtelijk. Ik deed mijn ogen dicht van verrukking. Toen ik je verliefd wilde aankijken zag ik ineens de blik in jouw ogen veranderen, van geamuseerd naar kil. Ijskoud. Ik schrok, het leek of mijn hart stopte met kloppen. Zo'n woeste blik had ik nog niet eerder gezien.

Ineens begreep ik dat je te veel gedronken had. Dronken mannen kende ik wel, daar hoorde je voor uit de buurt te blijven. Je had gedronken, nu pas rook ik dat aan je adem, zo vlak bij mijn gezicht. Je pakte me ruwer vast, kuste me

hard op de mond. Het deed zeer. Je mompelde dat ik zulk mooi lang, zwart haar had.

Ik maakte een beweging om weg te komen, werd bang. Maar ik kon al niet meer weggkomen. Je gooide me hardhandig op de aangestampte aarden vloer van de graanschuur en rukte aan mijn lange rokken. (Was het daarom dat ik na die vergadering waarin ik je zag, geen jurk meer durfde aan te trekken?) Je trok mijn armen naar achteren en ik probeerde onder je lijf vandaan te komen. Maar ik was tenger, een meisje nog, jij zwaarder, ouder en je was sterker. En blank. Blanken moesten we toch gehoorzamen? Die mochten zwarte vrouwen nemen, toch? Ook al was de slavernij afgeschaft, ik voelde me nog half slavin. En jij nam je recht als blanke. Mijn rokken duwde je omhoog en voor ik het wist was je in me, je stootte, bonkte, ging tekeer, vreselijk. Wat deed dat pijn!

Nog nooit was ik met een man eerder samen geweest. Bij de beesten die ik moest voeren had ik dit weleens gezien, zo hard, zo dierlijk. Je mompelde: *'My little lady, my lovely little lady.'* Daarna hees je je broek weer op, knoopte de voorflap dicht, aaide me nogmaals over mijn wang -ik lag er bewegingloos bij, totaal geschokt van wat me net was overkomen- en je kuste me op mijn voorhoofd.

Was dat lief bedoeld?

Je keek me aan en ik kon alleen maar staren, staren naar jou, en je recht in de ogen kijken. Die blauwe ogen van je. Koud, ijskoud. Een blank gezicht, koude ogen. Ik hoorde de waarschuwing van mijn vader in mijn oren galmen: *'Pas op voor blanke mannen, blijf uit hun buurt.'* Bedoelde hij dit? Mijn eigen schuld. Ik had niet af moeten spreken.

Hoelang ik ontredderd in die lege graanschuur gelegen heb, ik weet het niet. Tien minuten, een kwartier? Toen ik weer bij mijn positieven kwam en opkrabbelde van de grond hoorde ik in de verte het geluid van de etensbel van het grote huis. Ik moest terug, de kippen en varkens voeren.

Het bloed tussen mijn benen was opgedroogd, mijn rokken trok ik naar beneden, niemand die wat zag. Ik strompelde het eerste stuk naar onze hut - waar ik met mijn vader woonde - naarmate ik dichterbij ons schamele onderkomen kwam, liep ik meer rechtop. Probeerde maar één ding: vergeten. Ik wilde vergeten wat er was gebeurd, vergeten, vergeten! Dacht aan mijn vaders vermanende woorden: *'White men, trouble'*.

Hoe kon ik me zo hebben vergist in de liefde, in wat liefde was? Ik dacht dat je me leuk vond. Lief, aardig. Was ik een van je vele veroveringen? Waren alle blanken zo? Zo wild, zo koud?

Apathisch deed ik de weken daarop mijn werk. Haalde water uit de put, voerde het vee, bekommerde me om de vele kippen die rondom de kleine schuurtjes scharrelden. Pas toen mijn buik zo dik werd dat mijn vader het zag, kwamen de vragen. 'Van wie is het? Hoe ver ben je al heen?'

Ik zei dat ik het niet wist. En in mezelf zei ik alsmaar: als het maar een zwart kindje is, als het maar donkerbruin is, niet wit, zoals hij, de blanke man met zijn koude ogen. Ik wilde niet zwanger zijn, probeerde alleen bruine bonen en bruin voedsel te eten in de hoop dat het kindje donkerbruin gekleurd ter wereld zou komen. Hoe naïef kon ik zijn, in dat leven.

Niemand mocht het weten, niemand mocht weten hoeveel pijn het deed. Zwanger zijn deed pijn, mijn rug deed pijn, het werk werd zwaar. De pijn van het niet begrijpen was erger. Ik had hem lief gevonden, ik dacht dat hij van me hield. Hoopte dat hij van me hield. Hoopte dat ik *'a little lady'* was in plaats van een hardwerkend zwart meisje.

Ik zag je nog één keer lopen, ik zag je in de verte. Ik bukte om kippen te voeren, strooide de maïskorrels en zag een bekende gestalte in blauw uniform die in de verte van het landhuis naar zijn paard toeliep. Ik zag je weggrijden. Stofwolkjes. In mij voelde ik haat, haat! Mijn lichaam trilde, mijn benen bibberden. 'Ik vervloek je,' siste ik. 'Ik vervloek de grond waarop je rijdt!'

Mijn vader stond op dat moment vlak bij me in de buurt. Hij zag me verstarren, trillen en hoorde wat ik de blanke in de verte hartgrondig toewenste. Verwenste. Mijn vader behoefde geen verdere uitleg meer. Terwijl ik nog in de verte stond te staren, hoorde ik hem afgemeten zeggen: 'Ik stuur de honden op hem af! Hij hoereert met elke vrouw. Heeft al onze vrouwen al gehad.'

Maar wij slaven waren pas sinds kort vrij, of beter halfvrij. Want waar moest je als vrije zwarte naar toe? Dan ga je toch geen blanke bedreigen? Dat was vragen om problemen. Ik suste de boel, zei: 'Misschien krijgen ze hem wel te pakken.' Maar ik bedoelde: ik hoop dat hij snel sterft. Er stierven zoveel soldaten in de strijd. Al die geüniformeerde blauwen die niet meer terugkwamen, misschien kwam hij ook wel niet meer terug. Oh, ik hoopte dat zo! Mijn kind zou donkergekleurd ter wereld komen, het zou niet op hem lijken. Ik zou hem vergeten, vergeten zou ik hem!

De bevalling was een hel. De slonzig uitziende zwarte vroedvrouw was aan de late kant, ik had bloedingen gehad, de baby lag verkeerd. Een moeder had ik al jaren niet meer, mijn vader mocht niet bij de bevalling aanwezig zijn. Die liep buiten heen en weer. Schold iedereen de huid vol uit angst zijn dochter te verliezen. Ik was zijn enige dochter, was alles wat hij had.

Ik hoorde tijdens de weeën de vroedvrouw om meer rum schreeuwen. Rum, rum! Mijn vader ging het ergens halen. Gestolen rum, waar kwam dat vandaan? Ik vond het vies, moest het drinken. Meer en meer. Ik wist amper nog wat er gebeurde. Het verdoofde de pijn van onderen. Dat daar, waar hij in was geweest. Waar hij in had gebonkt en gebonkt. Ik wilde vergeten. Met nog meer rum. Hem vergeten, het kind vergeten, iedere wee vergeten die me uit elkaar leek te scheuren. Als de baby maar donkerbruin was, als het maar niet op hem leek. Het zou toch niet wit zijn? Blank met blauwe ogen? Mijn hart leek stil te staan bij die gedachte.

De vroedvrouw duwde, nee beukte, op mijn harde bolle buik, trok aan het kind. Rukte en rukte. Het zat vast. Het wilde er niet uit. Nee, ik zou er ook niet uit willen als ik dat kind was. Boze buitenwereld, ijskoude vader, naïeve moeder. Rum, meer rum wilde ik. Ik zweefde weg. In de verte hoorde ik mezelf keihard gillen. En gillen. En gillen! Dat kon ik toch niet zijn?

Ik zag mezelf liggen in bed, dacht dat ik bewusteloos was. Het was zo stil, zo rustig. Ik lag onder witte lakens, met hoofd en armen erboven. Zulke mooie, schone lakens. Waar kwamen die witte lakens vandaan? Waar was mijn kindje? Mijn ogen zochten naar links, naar rechts. Ah, het lag naast me. Het leek wel of ik opgebaard lag. Het

baby'tje was bruin, niet zo donkerbruin/zwart als ik, maar lichter. Ik was zo blij dat het lichtbruin was, ik kon wel huilen van opluchting. De oogjes waren dicht, ik kon niet zien of de baby blauwe of bruine oogjes had. Ik voelde me intens verdrietig, maar waarom zag ik geen tranen bij mezelf? Ik zag mezelf liggen, vanaf een afstandje keek ik ernaar.

Ik leek te zweven. Was ik dood? Ik zag mijn dichte ogen, mijn bleke, voor mijn doen dan, bruine gelaat. Mijn lange, mooie zwarte haren langs mijn hoofd, keurig neergekamd op het witte schone laken. Mijn baby'tje, zo klein... in een wit lakentje gewikkeld, een wit kanten mutsje op het hoofdje. Een piepklein strikje onder de kin. Pas toen kwam het besef: allebei bewegingloos. Dood? Dood. Stilte, rust. Vrede. Slapen. Sliep ik? Nee, ik was dood. Gestorven tijdens de bevalling, de baby en ik.

Ik zweefde weg... op zoek naar mijn vader. Ik vond hem, zweefde boven hem. Hij zat geknield in de kapel die bij het grote huis hoorde. Ik hoorde hem bidden tot de man op het kruis. 'Ik zal haar wreken.'

Waar was mijn kindje? Ik zweefde opnieuw boven het bed, zag het kleine lijfje naast mijn tengere lichaam liggen. Ik wilde gedag zeggen, maar er was slechts een leeg omhulseltje. Het zieltje was al op reis. Ik kon haar/hem(?) niet meer vinden. Weg. Kwijt. Misschien was mijn kindje al in de hemel? Was dat waar ik nu naar toe zweefde? Mijn moeder had ooit verteld, toen ze nog leefde, dat dat de plek was waar we heengingen. Blanken gingen naar de witte hemel, wij naar de hemel voor zwarten. Waar ging mijn kindje dan naartoe? Was er wel

een hemel voor bruine kindjes? Straks was het mijn schuld als mijn kindje de weg kwijt was.

Mijn schuld? Het was eerder de schuld van de man die me verkracht had. Ik probeerde hem te zoeken, zweefde weg van het hutje op het grote landgoed waar ik woonde, zweefde naar de soldaat. Ik zocht hem. Zweefde over slagvelden, slagveld zou een beter woord zijn, en daar vond ik hem, dood. Hij had zijn straf gekregen. Hij leefde niet meer. Omgekomen in de Burgeroorlog.

Nu ik me van dit leven bewust ben, kan ik dit achter me laten. Ik wil weg van jou Stefan, weg van dat vorige leven. Ik wil vrij zijn van jou, niet half-vrij, over *freelancers* gesproken!

Weet je, Stefan, de vader van dat zwarte meisje van toen, is nu mijn huidige partner. Bijzonder hè?! Zoveel levens later houdt hij nog steeds van me en zorgt goed voor me. Toen als vader, nu als mijn man. Grappig genoeg houdt hij van donkere vrouwen, vindt hij alle zwarte mensen prachtig om te zien en discrimineert hij niet vanwege huidskleur.

Mijn man weet dat hij ooit een vorig leven had als hardwerkende slaaf/neger, niet dat hij in het leven van jou en mij, mijn vader was.

Ik ga het hem niet vertellen, mijn idiote reactie op jou opnieuw tegenkomen, maar ik vind het niet vreemd dat mijn partner en ik samen geen kinderen willen hebben. Bij zwanger worden denkt ons onderbewustzijn direct aan alles wat er tijdens een bevalling mis kan gaan...

Mij spijt het dat ik je vertrouwd heb, toen. Je was het daar niet waard. Je hebt mijn naïeve vertrouwen in de

liefde afgepakt, ik wil het terughebben. Ik wil opnieuw mensen kunnen vertrouwen, in ze geloven.

De volgende keer dat ik je tegenkom bij een vergadering op het werk zal ik niet meer van je schrikken. Ik ga je gewoon aankijken en als je een opmerking maakt van 'Hé, schatje', lach ik erom. Sleep deze keer maar een andere vrouw mee je bed in. Onze relatie is nu zuiver een werkrelatie, gelukkig maar.

Ergens verbaast het me dat je nog steeds je pik achterna loopt. Op dat vlak heb je weinig bijgeleerd. Je strooit ook nog steeds met complimenten om vrouwen in je bed te krijgen. Ik hoorde wel dat je je portie leed gehad hebt, op een ander vlak. Je schijnt nu geen kinderen te kunnen verwekken bij vrouwen omdat je onvruchtbaar bent. Is dat misschien wat ze karma noemen? Nu geen kinderen op de wereld kunnen zetten bij je 'schatjes', als tegenhanger van alle kinderen die je als blanke bij zwarte vrouwen verwekte en waarnaar je niet meer omkeek?

Ik wil niet blijven omkijken in wrok. Ik hoop dat het je goed gaat. Ik hoop dat je een lieve vrouw ontmoet en dat je kennismaakt met ware liefde. Je zult vast nare ervaringen hebben gehad in andere levens waardoor je daar nu niet in gelooft.

Stefan, ik haal slechts aan energie terug van mij, wat je me toen afnam: mijn vertrouwen in de liefde en in mannen. Ik geef jou terug, wat ik toen heb opgeslagen in mezelf: het idee dat er uit mij niks moois geboren kon worden.

In het vertrouwen, dat het je verder goed gaat,

Charlotte."

Charlottes opmerking tijdens het consult: “Ik krijg al buikpijn als ik aan kinderen krijgen denk”, is terug te voeren op de verkrachting en zwangerschap van het negermeisje, net zoals haar plotselinge lichamelijke reactie: een spontane bloeding krijgen (ongesteld worden). Op dat moment spraken we over de verkrachting die ze in het verleden onderging. Een lichaam kan ongewoon heftig ‘herinneren’.

Charlotte wist al op jonge leeftijd dat ze later geen kinderen wilde krijgen. Bovendien was ze bang zwanger te worden, ook al had ze niet eens een vriendje.

Daarover zegt ze: “Ik herinner me dat ik, toen ik 11 jaar was en ik voor het eerst ongesteld was geworden, doodsbang werd om zwanger te raken. Soms wikkelde ik me in een wit bedlaken, stopte een kussen bij mijn buik en ging voor de spiegel staan om te zien of ik al zwanger leek. En dat terwijl ik geen vriendje had en nog nooit aan seks had gedaan. Nu ik dit vorige leven ken, vind ik dat niet zo vreemd meer.”

Voor het eerst ongesteld worden (een bloeding krijgen) rakelde op onbewust niveau bij Charlotte een oude ervaring op (verkrachting/bevalling).

Ook vertelde ze: “In 1980 verkochten ze bij *De Bijenkorf*, heel speciaal voor die tijd, zwarte babypoppen van porselein. Ik heb alles op alles gezet om toen een exemplaar te kopen. En dat terwijl ik niet van poppen houd, ik als kind nooit met poppen speelde en geen poppen verzamelde.”

Eén pop moest en zou Charlotte hebben: “Een zwarte babypop van breekbaar porselein, het leek alsof de pop sliep, gekleed in een schattig ouderwets doopjurkje van wit kant met een bijpassend mutsje.”

De babypop lag jaren ‘tentoongesteld’ in haar woonkamer omdat ze hem ‘zo levensecht vond, zo lief’. Visite schrok er

soms van. “Dan zeiden ze: wat griezelig, net echt, het lijkt wel een dood kindje.” Maar Charlotte vond het juist fijn om ernaar te kijken, ook al had de levensechte zwarte babypop de oogjes gesloten...

Charlotte heeft inmiddels weer aan werkvergaderingen deelgenomen waar Stefan bij betrokken was. Heftige emoties bleven uit.

Haar houding ten opzichte van hem is veranderd waardoor Stefan op zijn beurt anders op haar reageert. Op de een of andere manier voelt hij zich niet langer geroepen met haar te flirten. Hoewel zijn ‘woest aantrekkelijke uiterlijk’ andere vrouwen nog steeds het hoofd op hol brengt, mede door zijn vele lovende complimenten over uiterlijk en uitroepen als ‘schatje’ en ‘liefje’, ergert ze zich niet meer aan hem. Ze nam afstand van oude gebeurtenissen.

Ze weet nu waar ze hem van kent en ook al lijkt hij in gedrag en manier van doen nog steeds een beetje op de blauwe

Unie-soldaat uit de Amerikaanse Burgeroorlog, hij is nu Charlottes gelijke als *freelancer*. Niet meer en niet minder dan dat.

Dit verhaal verscheen in iets gewijzigde vorm als titelverhaal in het boek *Hé, waar ken ik je van?*

In verschillende culturen en vroegere tijden was het de ene keer *not done* en de andere keer juist heel belangrijk om de zwangere buik aan de buitenwereld te tonen.

Naargelang de mode werden bollende zwangerschapsbuiken platgeduwd met stroken linnen of katoen, onder wijde lange rokken verborgen of ingesnoerd in korset.

Hieronder zie je zo'n zwangerschapskorset uit 1900.

Pas vanaf 1980 kwamen vrolijk gekleurde zwangerschapshawls in omloop om de zwangere buik te accentueren.

Tegenwoordig is trots zijn op je zwangere buik een *must*. Dat gaat zelfs zover dat er een nieuwe rage is ontstaan: het beschilderen van de buik tijdens de zwangerschapsperiode.

VINTAGE KLEDINGSTIJLEN 1920 - 2000

1920 - 1930

Functionele kleding, goed passend om het lichaam zonder veel franje. Korset raakt uit de mode. Voor het eerst in de geschiedenis de rokzoom tot onder de knie.

1930 - 1940

Vrouwelijke kleding die de belijning van het lichaam volgt. Navolgen glamourkleding filmindustrie.

1940 - 1950

Vrouwen worden aangemoedigd zelf hun bestaande kleding te repareren of te vermaken. Simpele vormen.

1950 - 1960

Kleding in potloodpuntstijl (pantalons) of zandloperstijl (jurken en rokken met smalle middel, accent op de heupen). Filmsterren als Marilyn Monroe en Sophia Loren bepalen het modebeeld.

1960 - 1970

Laten zien van vrouwelijkheid, vrijheid via minirokken en shorts. Confectiekleding. Afzetten tegen zelfmaakmode.

1970 - 1980

Kleding wordt multifunctioneel. De eerste wikkellijurk van jersey, die zowel overdag als tijdens een uitje kan worden dragen.

1980 - 1990

Mode uit voorgaande jaren wordt gemixt met nieuwe mode. De lage middel uit de jaren 20, de extra strook aan de jurk uit 1940 (peplum), bloemenjurken uit de jaren 50. Grote, brede schouders.

1990 - 2000

Modemix. Alle kan en mag: vintage, retro, nieuw.

VINTAGE WEBSITES

Historische mode van 1600 tot Victoriaanse stijl

<http://www.reconstructinghistory.com/#>

Patronen zelfmaakmode, stijl 1900 - 1990

<http://www.sovintagepatterns.com/vintagepatterns.html>

Verzamelwebsite reënactment, allerlei soorten historische gebeurtenissen en tijdsperiodes

<http://re-enactment.verzamelgids.nl/>

Historische kostuums, patronen, allerlei tijdsperiodes

<http://www.hetateliervantoe.nl/>

<http://www.naaipatronen.nl/historische-kostuums-patronen.html>

http://www.gelderseeroos.nl/kostuums/historische_kostuums_gelderse_roos.html

Archief designers, modellen en fotografen, periode 1920 - 1960

<http://myvintagevogue.com/>

Vintage reproducties: jurken, schoenen, sieraden uit jaren '30, '40, '50, '60

<http://www.20thcenturyfoxy.com/en/index/a1>

Stijlen geïnspireerd op Audrey Hepburn, Marilyn Monroe en Grace Kelly

<http://www.vintage-icons.com/introduction.html>

Antiek versus vintage, hand picked items

<http://www.antiquevsvintage.co.uk/>

Vintage & retro: kleding, accessoires, tassen en sieraden

<http://www.historysattic.co.uk/>

Vintage mode, accessoires, interieur, design, evenementen, bruiloften en make overs

<http://www.thevintagedirectory.co.uk/the-vintage-directory.php>

Retro & vintage fairs

<http://www.judysvintagefair.co.uk/>

Retro panty's en kousen

<http://www.suesnylons.com/retro-panties-15-c.asp>

Website Dita von Teese, korsetten, kousen en lingerie

<http://www.dita.net/>

Vintage hoeden

<http://www.offwithherheadmillinery.co.uk/>

Vintage in pin up stijl, rockabilly stijl

<http://www.tarastarlet.com/>

Vintage catwalk trends

<http://www.lafrock.com/>

Schorten uit de jaren '50

<http://www.thedomesticdame.com/>

Vintage rockabilly stijl

<http://www.lady-k-loves.com/>

Diverse Nederlandse Vintage websites en online shops :

<http://www.funky-friday.com>

<http://www.ilovevintage.nl/>

<http://topvintage.nl/>

<http://www.shopvintage.nl/>

<http://www.vinties.nl/>

<http://www.vivavintage.nl/>

<http://www.katzvintage.nl/>

BOEKEN & TIJDSCHRIFTEN RETRO, VINTAGE

'Style Me Vintage' - Naomi Thompson
<http://www.bol.com/nl/p/engelse-boeken/style-me-vintage/1001004011711243/index.html>

Retro make-up
<http://www.hrstbooks.com/retro-makeup>

Vintage hairstyling
<http://www.hrstbooks.com/vintage-hairstyling>

Magazine Vintage Life
<http://www.vintagelifemagazine.com/>

'Enjoy Retro, Vintage & Nostalgie' – Eveline Kuin
Adressen, tips en inspiratie (Nederlands)
<http://www.bol.com/nl/p/nederlandse-boeken/enjoy-retro-vintage-nostalgie/1001004010933341/index.html>

BLOGS VINTAGE FASHION

Top tien van vintage fashion kleding blogs
<http://www.blogs.com/topten/top-10-vintage-clothing-blogs/>

Dagelijkse blog Vintage living
<http://www.talesfrombettybeetowers.blogspot.com/>

<http://vintagenl.blogspot.com/>

BOEKEN VAN MARIANNE NOTSCHAELE

Onderstaande boektitels zijn overal te bestellen in Nederland en België bij de reguliere boekhandel en bij diverse online boekwinkels.

Rechtstreeks bestellen bij bol.com kan door te klikken op deze links:

[*Lichte zeden onder de zoden*](#)

[*Hé, waar ken ik je van?*](#)

[*Diehards in de war*](#)

[*Ik was eens...*](#)

[*Waarom Esther geen Robinson werd*](#)

[*Boodschappenmeisje*](#)

Het kinderboekje *Koen de Wolkenvlieger* wordt niet meer herdrukt, maar is wel gratis te downloaden via de website www.vorigelevens.nl

DANKWOORD

Graag wil ik Edith, Marianne, Jula, Betty, Meggy, Eveline, Samira, Ella, Caroline en Charlotte - cliënten uit mijn praktijk - bedanken voor hun verhaalbijdrage over hun vorige levens.

Illustrator Maurice Hof van Prozart wil ik bedanken voor de, alweer, prachtige cover van *Vintage Life*. Deze sluit nauw aan op de voorgaande boekomslagen in deze reeks én is mooi vormgegeven naar het thema mode en vorige levens.

Hoe minder fouten er in een boek staan, hoe prettiger de tekst leest. Tekst- en stijlverbeteringen werden aangebracht dankzij zorgvuldig correctiewerk van: Monique Engel, Sereena Natoewal, Natascha Kayser, Ineke Klein, Elwin Flik, Caroline Franssen en Willemijn Wiegmans.

Dankjewel voor jullie tijd, geduld en kennis op het gebied van stijl, woordgebruik, grammatica, interpunctie en schrappen.

Sandra de Leeuw, eigenaar van vintage & retro webwinkel *Funky Friday* verving op het allerlaatste moment de styliste die oorspronkelijk het voorwoord zou schrijven, maar daarvan afzag vanwege privéomstandigheden.

Dankjewel Sandra voor je spontane, snelle en enthousiaste hulp in de vorm van een wervend voorwoord.

Tot slot dank ik manlief Ulrich voor alle hulp bij de totstandkoming van *Vintage Life*.

Marianne Notschaele-den Boer

REÏNCARNATIETHERAPIE

Reïncarnatietherapie is een moderne vorm van psychotherapie. Uitgangspunt is dat elk probleem een oorzaak heeft. Deze oorzaak is te vinden in niet (goed) verwerkte ervaringen uit het verleden, zowel jeugd als vorige levens.

Via therapie worden deze ervaringen opgespoord, eventueel (her)beleefd en alsnog verwerkt. Hierdoor ontstaat nieuw inzicht, een andere kijk of houding ten opzichte van het gebeurde in het verleden. Dit verkregen inzicht biedt nieuwe keuzemogelijkheden in het dagelijkse leven en resulteert uiteindelijk in vermindering of oplossing van een probleem.

Reïncarnatietherapie wordt gebruikt voor het verkrijgen van inzicht: in jezelf, je functioneren, je handelen ten opzichte van bepaalde situaties, gebeurtenissen en personen in vorige levens of in dit leven. Om antwoord te krijgen op vragen als: waar komen mijn talenten vandaan? Waar hebben mijn problemen mee te maken? Waarom kom ik telkens bepaalde ervaringen of personen tegen? Waarom heb ik juist dit werk of deze ouders? Waartoe dient mijn huidige leven?

Ieder type probleem kan met deze therapievorm worden aangepakt, of het nu gaat om mentale, emotionele, lichamelijke of paranormale klachten.

Tijdens therapiesessies wordt gezocht naar thema's waar het werkelijk om draait. Welke problemen herhalen zich? Is datgene waarmee je in therapie komt het werkelijke probleem of is er een onderliggend kernthema?

In deze sessies, gericht op het vinden van de werkelijke oorzaak van problemen, wordt uiteindelijk teruggegaan naar de niet (goed) verwerkte ervaring uit het verleden. Er wordt uitgezocht wat precies gebeurd is, wat je toen bewust of onbewust dacht of bent gaan geloven. De -in veel gevallen traumatische- ervaring wordt alsnog verwerkt.

Dit gebeurt door emoties opnieuw te voelen of te bespreken, door nu te doen wat toen niet kon. De ervaring uit het verleden wordt hierdoor gerepareerd, geheeld. Zo kan begrip en inzicht volgen, plus het besef dat een bepaalde ervaring uit het verleden nu wèl afgelopen is.

Overtuigingen of conclusies die toen juist waren, maar die je nu nog steeds in je handelen of functioneren beperken, kunnen worden bijgesteld en hun juiste waarde krijgen in het dagelijkse leven. Dit resulteert in nieuwe keuzemogelijkheden die probleemoplossend of helend kunnen werken.

Hoe iemand een sessie ervaart of op welke manier je je dingen herinnert, hangt af van persoonlijke zintuigen en representatievoorkeuren (zien, voelen, horen, ruiken, proeven, weten). Afhankelijk van het probleem of de vraag waarmee je in therapie komt, kun je in verschillende ervaringsgebieden terecht komen: recent verleden, jeugd, geboorte, zwangerschap, conceptie, tussen twee levens in, vorige levens.

Bij procestherapie komen meestal alle ervaringsgebieden aan bod. Bij een enkelvoudige sessie wordt gericht teruggegaan naar een bepaald gebied in het verleden.

Gehanteerde vraag- en gesprekstechnieken verschillen per therapeut en per cliënt, evenals het aantal consulten. Afhankelijk van degene die een consult aanvraagt, kan

bijvoorbeeld worden gewerkt met regressietherapie, hypnotherapie, reïncarnatietherapie, gespreks- en tekentherapie.

De ene cliënt is gebaat bij een tot twee consulten, de ander heeft behoefte aan vijf tot zes sessies, afhankelijk van de zwaarte van de problematiek.

Gemiddeld duurt een consult anderhalf tot twee uur. De frequentie verschilt per persoon, net wat bij iemand past.

Vaak kunnen sessies via een memorecorder digitaal worden opgenomen en later thuis worden beluisterd. Het opnieuw beluisteren van consulten versnelt het therapieproces vanwege het herhaaleffect.

Via de site www.reincarnatietherapie.nl vindt u reïncarnatietherapeuten in Nederland en België, aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Reïncarnatietherapeuten (NVRT).

De werkwijze van therapeuten verschilt per persoon. Informeer daarom vooraf goed naar methoden, technieken en tarieven. De meeste reïncarnatietherapeuten hebben een eigen website waarop u meer informatie kunt vinden.

© RHA Publishing

CONSULT VORIGE LEVENS

Mijn werk als regressie- en reïncarnatietherapeute is in de loop der jaren veranderd. Tegenwoordig richt ik me op eenmalige consulten vorige levens met afrondende, therapeutische schrijf- en tekenopdrachten voor cliënten. Werken met procestherapie doe ik nog sporadisch.

Deze eenmalige consulten staan in het teken van taalgebruik van de cliënt en werken met vorige levens, aangevuld met therapeutische adviezen uit diverse disciplines, waaronder reïncarnatietherapie.

In zo'n consult gebruik ik mijn paranormale gevoeligheid voor het schouwen in vorige levens bij cliënten en mijn ervaring als therapeute voor afronding van oud zeer uit het verleden dat nog in de weg zit. Ik 'zie' vrij snel waar het werkelijke probleem zit, de zogenaamde zere plek in het verleden.

Tegelijkertijd let ik op het taalgebruik van cliënten bij hun probleem- of hulpvraagomschrijving. Ik lees/luister tussen de regels door en focus op emotioneel beladen woorden, zinnen en conclusies die buiten de hedendaagse context vallen.

In dit e-book worden diverse voorbeelden van deze werkwijze gegeven.

Tijdens het consult bespreek ik gebeurtenissen en/of trauma's uit voorgaande levens en geef ik cliënten -indien nodig- afrondende teken- en/of schrijfoopdrachten mee naar huis om de puntjes op de i te zetten.

Dit om 'verkeerde' gedachten -gedachten die juist waren in het verleden, maar die niet meer kloppen in het hier en nu-

te neutraliseren. Op die manier worden vorige levens alsnog goed afgesloten.

Mensen horen immers stevig met beide benen in het heden te staan. Het is de bedoeling om het huidige leven ten volle te leven, zonder ruis uit het verleden.

Marianne Notschaele-den Boer

OVER DE AUTEUR

Vanaf jonge leeftijd heeft [Marianne Notschaele - den Boer](#) (1960) spontane herinneringen aan vorige levens van haarzelf en 'ziet' of 'weet' ze vorige levens van anderen.

Na jaren in het bedrijfsleven te hebben gewerkt, volgde ze in 1991 de tweejarige beroepsopleiding tot reïncarnatietherapeut bij de Stichting Reïncarnatietherapie Nederland (SRN) te Utrecht.

Na deze opleiding met succes te hebben afgerond nam ze deel aan diverse therapieworkshops onder leiding van bekende binnen- en buitenlandse therapeuten.

Van 1993 - 1999 was ze actief beroepslid van de Nederlandse Vereniging van Reïncarnatietherapeuten (NVRT), sinds 1999 is ze 'begunstiger' van de NVRT.

Van 1994 - 2000 was ze lid van the International Association of Regression & Past-Life Research & Therapies USA

(APRT/IARTT). Tegenwoordig werkt ze als onafhankelijk reïncarnatietherapeute.

In haar praktijk ontwikkelde ze nieuwe spel- en puzzel-technieken voor cliënten, gebaseerd op uitspraken die cliënten doen over hun probleem of hulpvraag. Dit om gebeurtenissen en trauma's uit vorige levens goed af te ronden en/of informatie uit voorbije levens inzichtelijk te maken.

Als reïncarnatietherapeute specialiseerde ze zich na het jarenlang geven van procestherapie aan haar cliënten, in het geven van eenmalige consulten vorige levens.

In Nederland en België gaf ze vele lezingen en workshops om reïncarnatietherapie meer bekendheid te geven. Gedurende enkele jaren was ze als docent/trainer verbonden aan diverse stichtingen en verenigingen.

Tegenwoordig combineert ze het schrijven van artikelen en boeken over vorige levens en reïncarnatie(therapie) met het geven van consulten. Regelmatig publiceert ze artikelen over reïncarnatietherapie in (vak)tijdschriften en praktijkverhalen over vorige levens op de website www.vorigelevens.nl en haar [Blog Vorige Levens](#). Filmpjes vindt u op [You Tube](#).

Marianne Notschaele-den Boer is auteur van diverse boeken over vorige levens en reïncarnatie(therapie), zie volgende pagina's.

UITGEVERIJ RHA PUBLISHING
Postbus 302
4880 AH Zundert
www.vorigelevens.nl
email: rhapublishing@gmail.com

Als uitgeverij stellen wij het bijzonder op prijs als lezers reacties of boekreviews willen achterlaten op www.bol.com

VINTAGE LIFE

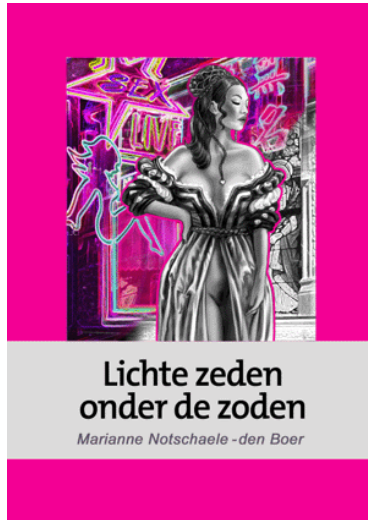
E-book met 14 verhalen van cliënten uit de praktijk reïncarnatietherapie over ervaringen uit voorbije levens, die inzichtgevend en probleemoplossend werken in het hier en nu.

Ben jij dol op vintage fashion? Hou je van retrospullen? Geen idee hoe dat komt... Nieuwsgierig naar wat vorige levens daarmee te maken kunnen hebben?

Vintage Life bevat een compilatie van verhalen uit eerder gepubliceerd werk van auteur en reïncarnatietherapeute Marianne Notschaele, bewerkt rondom het thema retro, vintage en mode.

Voorwoord: Sandra de Leeuw, eigenaar van webwinkel [Funky Friday](#) (vintage, retro en hip & happening artikelen voor huis en tuin)

186 pagina's – uitgave 2012

[LICHTE ZEDEN ONDER DE ZODEN](#)

Boek met 16 verhalen van cliënten uit de praktijk reïncarnatietherapie over inzichten uit voorbije levens, die probleemoplossend werken in het hier en nu.

Verrassende verhalen over relaties, liefde, erotiek, seks, misbruik, zwangerschap en elkaar (her)kennen uit vorige levens.

Accent op taalgebruik van cliënten en eenmalige consulten vorige levens.

Voorwoord: musicalacteur/auteur [Fred Butter](#)

187 pagina's – uitgave 2011

[HÉ, WAAR KEN IK JE VAN?](#)

Boek met 15 verhalen van cliënten uit de praktijk reïncarnatietherapie over inzichten uit voorbije levens, die probleemoplossend werken in het hier en nu.

Wat leer je van vorige levens waaruit je elkaar kent of herkent? Wat is het nut van die herkenning? Wat kun je met die inzichten uit het verleden doen in het hier en nu?

Accent op taalgebruik van cliënten en reïncarnatietherapie.

Voorwoord: cabaretière/auteur/zangeres [Els de Schepper](#)

173 pagina's – uitgave 2010

[DIEHARDS IN DE WAR](#)

Boek met 12 verhalen van cliënten uit de praktijk reïncarnatietherapie over vorige levens in oorlogstijd.

Volhouders, echte diehards, willen blijven leven. Of het nu gaat om daders of slachtoffers. Ze vinden het moeilijk te sterven in oorlogstijd. Ze raken ervan in de war.

Reïncarnatietherapie rond 'onaffe' sterfervaringen af via emotionele verwerking of inzicht. Het doel: 100% leven, nu.

Accent op taalgebruik en reïncarnatietherapie

141 pagina's – uitgave 2009

[IK WAS EENS...](#)

Boek met 15 verhalen van cliënten uit de praktijk reïncarnatietherapie over inzichten uit voorgaande levens door de eeuwen heen.

Een laagdrempelig boek met cliëntverhalen over hun vorige levens, die je zeker aan het denken zetten, of je nu in vorige levens gelooft of niet.

Accent op reïncarnatietherapie en taalgebruik.

98 pagina's – uitgave 2009

[WAAROM ESTHER GEEN ROBINSON WERD](#)

Boek met 34 verhalen van cliënten uit de praktijk reïncarnatietherapie over inzichten uit voorgaande levens.

Ongewone en spannende verhalen die je zeker aan het denken zetten, of je nu in vorige levens gelooft of niet.

Verskillende methoden en technieken uit regressie- en reïncarnatietherapie om te werken met herinneringen aan vorige levens komen aan bod.

Voorwoord: motivator, spreker/auteur [Esther Jacobs](#)

203 pagina's – uitgave 2006

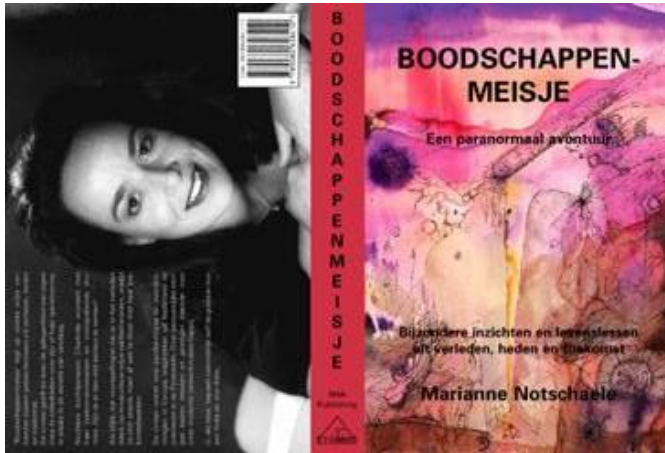

KOEN DE WOLKENVLEGER

Dit kinderboekje op rijm - illustraties van Hilbert Bolland - is niet meer te koop, maar nog wel gratis te downloaden via de website www.vorigelevens.nl (in pdf)

Onderwerp: bedplassen, vliegdrroom, uittreding.

Uitgave 2002

BOODSCHAPPENMEISJE

Een paranormale roman voor volwassenen waarin de lezer zelf de grenzen bepaalt tussen fictie en non-fictie.

257 pagina's – uitgave 2001
